

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ
ΜΕΤΣΟΒΙΟ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Διαπανεπιστημιακό
Πρόγραμμα
Μεταπτυχιακών
Σπουδών στη Διοίκηση
Επιχειρήσεων
ATHENS MBA

Διαχείριση κερδών στον κλάδο τροφίμων

Φοιτητής	Λεωνίδας Δήμου
Επιβλέπων Καθηγητής	Α. ΠΑΠΑΔΑΚΗ
Έτος	2017 - 2018

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(περιλαμβάνεται, μαζί με τα υπόλοιπα στοιχεία που απαιτούνται, στην πρώτη σελίδα της εργασίας)

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η συγκεκριμένη μεταπτυχιακή εργασία για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, έχει συγγραφεί από εμένα προσωπικά και δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.»

Η εργασία αυτή έχοντας εκπονηθεί από εμένα, αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις επί του θέματος. Οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης μεταπτυχιακής αναφέρονται στο σύνολό τους, δίνοντας πλήρεις αναφορές στους συγγραφείς, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο».

Ονοματεπώνυμο

Δήμου Λεωνίδας

Περιεχόμενα

Πρόλογος	Σελ.	4
Περίληψη	Σελ.	5
Abstract	Σελ.	6
Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης		
Διαθρωτικά στοιχεία κλάδου και γενική ανασκόπηση Ελλάδας – ΕΕ	Σελ.	7 - 9
Η σημασία του κλάδου στην Ελληνική Επικράτεια με βάση τα διαθρωτικά στοιχεία	Σελ.	10 - 15
Ενοπιημένα οικονομικά μεγέθη και συμπεράσματα στην αρχή της κρίσης	Σελ.	16 - 17
Κεφάλαιο 2. Ανάλυση κλάδου αρχή της κρίσης και επιμερισμός του κλάδου τροφίμων		
Πως διαχωρίζονται οι υποκλάδοι	Σελ	18 - 19
Σύγκριση και ανάλυση υποκλάδων με βάση τα διαρθρωτικά στοιχεία	Σελ	20 - 29
Συμπεράσματα		30 - 32
Κεφάλαιο 3. Ανάλυση υποκλάδων στο σήμερα		
Ανάλυση υποκλάδων με βάση τα διαρθρωτικά στοιχεία	Σελ	33 - 36
Σύγκριση υποκλάδων με βάση τα καθαρά κέρδη	Σελ	37 - 40
Εξέλιξη φορολογικού περιβάλλοντος	Σελ	41
Κεφάλαιο 4. Σύγκριση οικονομικών στοιχείων κλάδου στα χρόνια της κρίσης		
Σύγκριση γενικά του κλάδου		42 - 44
Σύγκριση των οικονομικών μεγεθών του κλάδου ανά έτος		45 - 48
Γενικά συμπεράσματα με βάση τη σύγκριση οικονομικών μεγεθών		49 - 54
Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου		
Γενικά συμπεράσματα		55 - 57
Ανάλυση Porter κλάδου		58 - 61
Ανάλυση Swot κλάδου		62 - 63
Αναπτυξιακές τάσεις – Προοπτικές κλάδου		64 - 68
Βιβλιογραφία	Σελ	69 - 70

Πρόλογος

Η παρούσα μελέτη αποτελεί διπλωματική εργασία που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Athens MBA.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω πριν απ' όλους κα Παπαδάκη, που μου εμπιστεύτηκε την εκπόνηση αυτής της διπλωματικής εργασίας και της οποίας η βοήθεια και η καθοδήγηση στάθηκαν πολύτιμες. Η συμβολή της υπήρξε καθοριστική ως προς τη συλλογή στοιχείων, την εξοικείωσή μου με το αντικείμενο και εν γένει την ολοκλήρωση της μελέτης

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου χωρίς τη συνδρομή και υποστήριξη τους δε θα ήταν δυνατή η ολοκλήρωσή του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους από οποιαδήποτε θέση και με οποιονδήποτε θεμιτό τρόπο βοήθησαν στην ολοκλήρωση της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας.

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, έχει ως στόχο την ανάλυση του κλάδου τροφίμου στην περίοδο της κρίσης, στα κύρια διαρθρωτικά στοιχεία, για τα χρόνια από το 2009 έως 2015. Στόχος είναι να αναλυθούν γενικά πως επηρεάστηκαν οι εταιρείες του κλάδου από την κρίση και πως αξιοποιήθηκαν τα καθαρά κέρδη που είχαν κατά το παραπάνω χρονικό διάστημα.

Abstract

This dissertation aims to analyze the sector of food industry in the period from 2009 to 2015. The aim is to analyze in general how the companies of the sector were affected by the crisis and how use the net profits that they had during the above period.

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

Διαθρωτικά στοιχεία κλάδου και γενική ανασκόπηση Ελλάδας – ΕΕ

Η βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών συνιστά έναν από τους μεγαλύτερους τομείς της μεταποιητικής βιομηχανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσον αφορά:

- τον κύκλο εργασιών,
- την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία,
- τον αριθμό των επιχειρήσεων και
- την απασχόληση,

ενώ αναδεικνύεται σταθερά ανάμεσα στους πρώτους κλάδους σε σχέση με τους άλλους σημαντικούς τομείς της ευρωπαϊκής οικονομίας, όπως:

- η αυτοκινητοβιομηχανία,
- τα χημικά,
- τα βιομηχανικά μηχανήματα,
- ο εξοπλισμός και
- τα μεταλλικά προϊόντα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2009, ο κλάδος των τροφίμων πραγματοποίησε συνολικές πωλήσεις ύψους 929 δις. και, παρά την πτώση τους σε σχέση με το προηγούμενο έτος (της τάξεως του 6,7%), εξακολουθεί να καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μερίδιο στο σύνολο του κύκλου εργασιών της μεταποίησης.

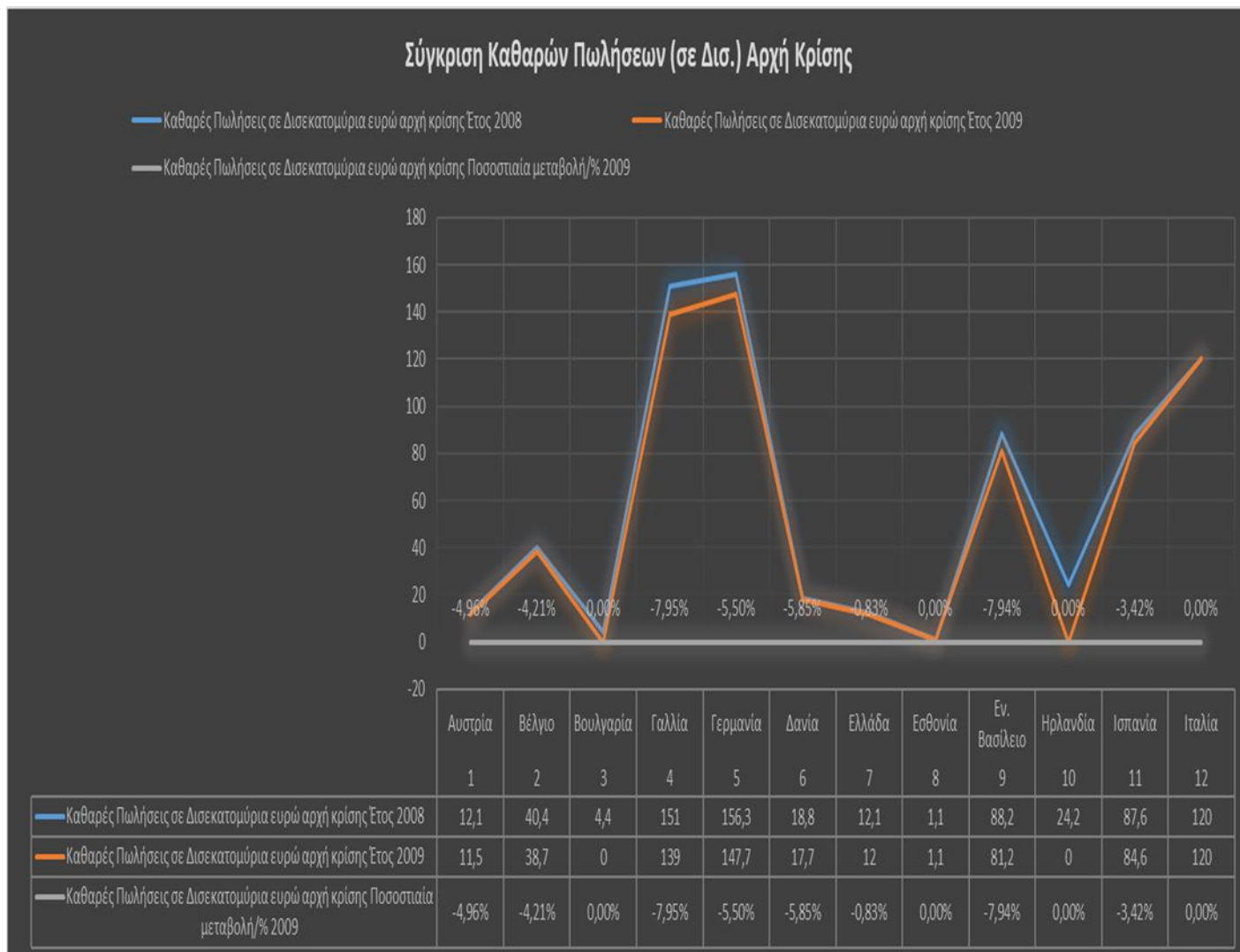
Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία των επιχειρήσεων των Τροφίμων, το 2009, φθάνει στα 158 δις. Ευρώ, καταλαμβάνοντας μερίδιο της τάξης του 13,7% στο σύνολο της μεταποίησης, γεγονός το οποίο κατατάσσει τον Τομέα, στην πρώτη θέση, έχοντας υποχωρήσει κατά 2,1% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, όταν η αντίστοιχη μείωση στο σύνολο της Μεταποίησης είναι πολύ μεγαλύτερη.

Σε όρους πωλήσεων και απασχόλησης στη βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών σε επίπεδο χωρών, η Γερμανία έχει σταθερά το προβάδισμα, ακολουθούμενη από τη Γαλλία, την Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ισπανία. Οι χώρες αυτές καλύπτουν συνολικά το 65-70% του Κύκλου

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

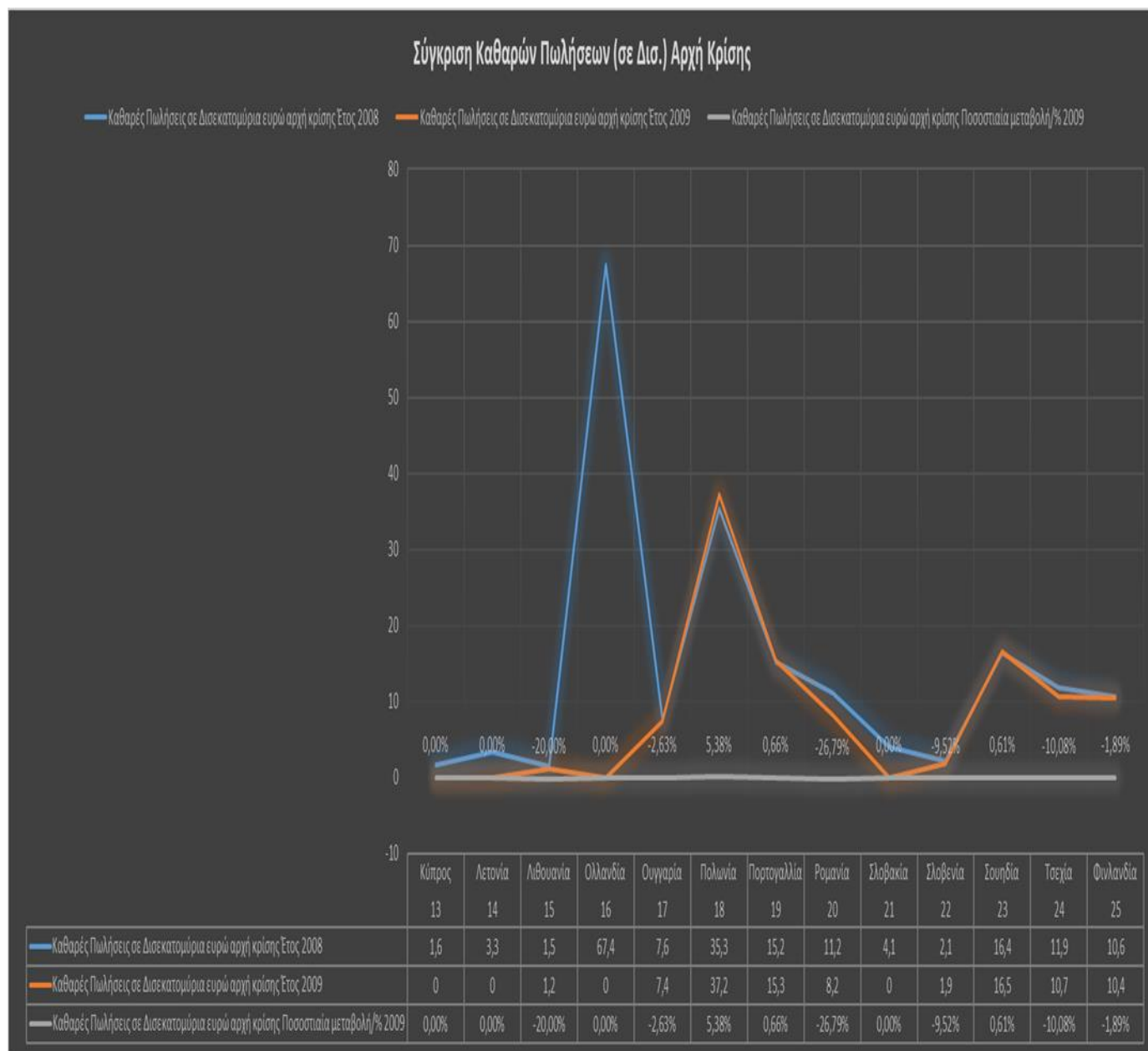
εργασιών των χωρών της ΕΕ τα τελευταία χρόνια. Ο συνολικός κύκλος εργασιών της ευρωπαϊκής βιομηχανίας τροφίμων και ποτών καλύπτει το 16% της συνολικής ευρωπαϊκής παραγωγής, ενώ η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του τομέα καλύπτει περίπου το 14%, αποσπώντας έτσι το μεγαλύτερο μερίδιο σε όρους προστιθέμενης αξίας από κάθε άλλο τομέα της ευρωπαϊκής μεταποίησης.

Η Ελλάδα όπως φαίνεται και στα παρακάτω διαγράμματα, καταλαμβάνει ένα όγκο καθαρών πωλήσεων της τάξεως των 12,1(Δισ), με πτώση της τάξεως των 0,1(δισ) με την έναρξη της κρίσης.

Πηγή: European Food and Drink Industry, Data and Trends of the European Food and Drink Industry 2010, Πίνακας 1.

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

Πηγή: European Food and Drink Industry, Data and Trends of the European Food and Drink Industry 2010, **Πίνακας 2.**

Η βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών παραμένει ο μεγαλύτερος εργοδότης στον τομέα της μεταποίησης, καθώς απασχολεί περίπου πέντε εκατομμύρια άτομα, δηλαδή το 16% του συνόλου των εργαζομένων στην ευρωπαϊκή βιομηχανία, στο 13% όλων των ευρωπαϊκών μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

Η σημασία του κλάδου στην Ελληνική Επικράτεια με βάση τα διαθρωτικά στοιχεία

Με ανάλογο τρόπο, ο ρόλος της εγχώριας βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών είναι θεμελιώδης για την ελληνική οικονομία και την ελληνική μεταποιητική βιομηχανία εν γένει. Η ελληνική βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών συνιστά σταθερά έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς του δευτερογενή τομέα της εγχώριας οικονομίας και μία από τις κινητήριες δυνάμεις της ελληνικής μεταποίησης, με τις εξελίξεις γύρω από αυτή να επηρεάζουν σημαντικά και το σύνολο της ελληνικής παραγωγής. Η ελληνική βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών είναι μια δυναμική, ανταγωνιστική και εξωστρεφής βιομηχανία, με σημαντικές επενδύσεις και επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια και σε όλη την Ευρώπη, ενώ οι δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξής της στην αρχή της κρίσης δείχνανε πολύ μεγάλες και μπορούσαν να διαδραματίσουν ακόμη ποιο σημαντικό ρόλο στην τόνωση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Το πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος της φαίνεται από τα κύρια διαθρωτικά μεγέθη της. Καλύπτει το 1/5 του συνόλου των επιχειρήσεων της μεταποίησης και είναι ο μεγαλύτερος εργοδότης της, αφού σε αυτήν απασχολείται το 1/4 του συνόλου των απασχολούμενων στην παραγωγή. Ξεπερνάει

- τα Μεταλλικά προϊόντα,
- τα Χημικά,
- την Αυτοκινητοβιομηχανία
- τα Μηχανήματα και
- τα είδη Εξοπλισμού,

απασχολώντας περίπου 5 εκατ. εργαζόμενους, το 16,2% δηλαδή του συνόλου των εργαζομένων στην ευρωπαϊκή βιομηχανία.

Οι επιχειρηματικές προσπάθειες, αλλά και το συνεχώς διευρυνόμενο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τον Τομέα, στοχεύουν στην παραγωγή ασφαλών τροφίμων, τα οποία να εναρμονίζονται με τις σύγχρονες τάσεις περί υγιεινής διατροφής και να αναβαθμίζουν την ποιότητα ζωής των καταναλωτών. Ο προαναφερόμενος στόχος περιλαμβάνει σημαντικές προκλήσεις για τη

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

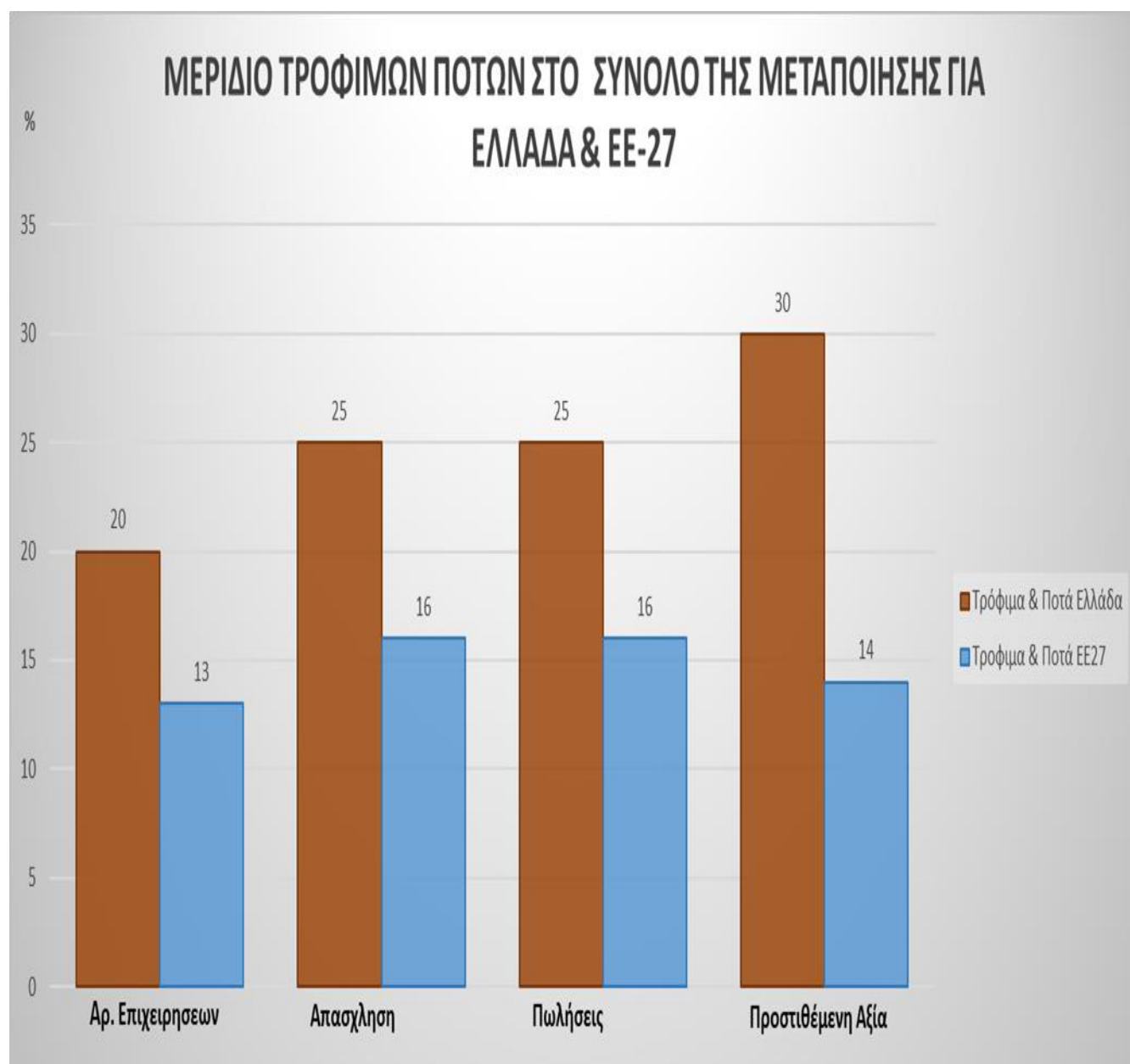
βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του Τομέα, μέσω δράσεων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, αλλά και στοχευμένων δράσεων μεταφοράς τεχνογνωσίας. Το επίπεδο διείσδυσης νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις του Τομέα είναι στενά συνδεδεμένο με την έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη που πραγματοποιείται. Ωστόσο, η έρευνα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι υποχρηματοδοτούμενη, σε συνάρτηση με το μέγεθος και τις ανάγκες των επιχειρήσεων, όπως αυτές διαφοροποιούνται ανάλογα με την κατηγορία των προϊόντων που παράγουν. Το γεγονός ότι η συμμετοχή των ΜΜΕ στην αγροδιατροφική αλυσίδα είναι ιδιαίτερα υψηλή, σε συνδυασμό με τη διαπιστωμένη περιορισμένη πρόθεσή τους να συμμετάσχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες δημιουργεί προβληματισμούς σχετικά με τους τρόπους και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν για να αποφευχθεί η διεύρυνση του τεχνολογικού χάσματος, σε σχέση με ομοειδείς επιχειρήσεις από άλλες χώρες.

Από άποψη τεχνολογιών, όσον αφορά στις εφαρμογές της βιοτεχνολογίας στην παραγωγή τροφίμων, αυτές παρουσιάζουν μια τεράστια ποικιλομορφία, η οποία εκτείνεται από την παραδοσιακή χρήση μικροοργανισμών ή ουσιών για την παρασκευή προϊόντων, μέχρι την παραγωγή λειτουργικών τροφίμων, όπου, με τη χρήση της νανοβιοτεχνολογίας, ενσωματώνονται διάφορα στοιχεία σε τρόφιμα για την απόκτηση ορισμένων ξεχωριστών ιδιοτήτων (κυρίως θεραπευτικών). Αξιοσημείωτη, επίσης, είναι και η διαρκώς αυξανόμενη διείσδυση νέων τεχνολογιών που αφορούν στη συσκευασία των προϊόντων. Οι εξελίξεις στην επιστήμη των υλικών και σε άλλους τομείς έχουν οδηγήσει στη δημιουργία συσκευασιών που εξασφαλίζουν όχι μόνο προστασία από εξωγενείς φυσικούς παράγοντες, αλλά συμβάλλουν ενεργά στην αποφυγή ή/και στην παρακολούθηση τυχόν αλλοιώσεων και στην αύξηση του ρόνου ζωής των προϊόντων. Παράλληλα, αναπτύσσονται συνεχώς νέες φιλικές προς το περιβάλλον συσκευασίες, που προέρχονται από ανακυκλώσιμες πρώτες ύλες ή συνδέονται με χαμηλότερο κόστος μεταφοράς. Όσο αφορά συνολικά των κλάδο της βιομηχανίας τροφίμων, ποτών, καπνού ως προς τη συνολική αξία παραγωγής(πωλήσεις) στη μεταποίηση, η μέση ετήσια συμβολή κυμαινόταν πλησίον του 31%, από το 2000 έως το 2004, , ενώ ως προς το σύνολο της παραγόμενης αξίας στους 64 κλάδους της οικονομίας, έφθανε κατά μέσο όρο κοντά στο 6%. Τα ποσοστά αυτά ωστόσο μειώθηκαν σημαντικά από το 2005 έως το 2008, φθάνοντας την περίοδο

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

αυτή κατά μέσο όρο στο 25% στο σύνολο της μεταποίησης, έχοντας απολέσει δηλαδή ένα 5% της αξίας τους συνολικά.

Το μερίδιο που καταλαμβάνει ο ελληνικός κλάδος τροφίμων σε σύγκριση με τον Ευρωπαϊκό, όσον αφορά, τους τέσσερις ποιο διαρθρωτικούς παράγοντες, όπου είναι (Αρ. Επιχειρήσεων, Απασχόληση, Πωλήσεις και Προστιθέμενη αξία.) φαίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί:

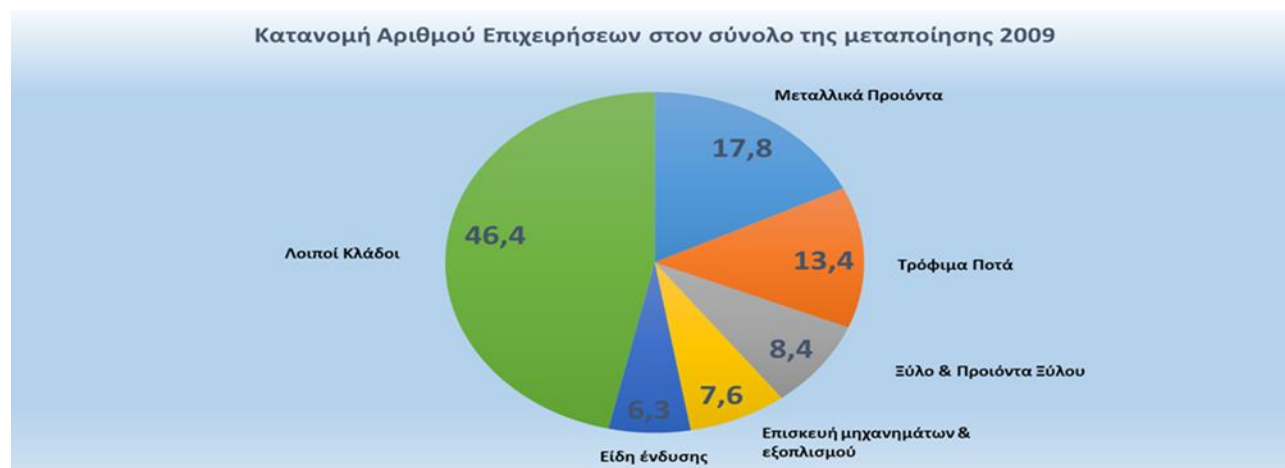
Πηγή: Eurostat. Στοιχεία 2010

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

Η αρχή της κρίσης, δείχνει μια συνέχιση της μείωσης όσο αφορά τις καθαρές πωλήσεις, σε όλη την Ευρωπαϊκή οικογένεια, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις. Επιπλέον, τα πολλά διαφορετικά είδη αγροτικών προϊόντων και τροφίμων που καταλήγουν στον καταναλωτή, η δραστηριοποίηση, στον Τομέα, επιχειρήσεων διαφορετικών μεγεθών, οι συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις του καταναλωτικού κοινού, το περιορισμένο μέγεθος της γεωργικής γης, η στενότητα των υδατικών πόρων, τα αντικρουόμενα συμφέροντα των επιμέρους εμπλεκόμενων στην αλυσίδα αξίας και η παγκοσμιοποίηση, υποδεικνύουν ότι οι πολιτικές που σχεδιάζονται και υλοποιούνται για την ανάπτυξη θα πρέπει να λάβουν υπόψη μια σειρά από πολύπλοκους παράγοντες.

Επομένως, στον Τομέα των Τροφίμων οφείλουν να συγκλίνουν μια σειρά από πολιτικές που αφορούν στην ασφάλεια των τροφίμων, τη γεωργία, το περιβάλλον, την ενέργεια, τη δημόσια διοίκηση, το εμπόριο, την έρευνα και ανάπτυξη, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τις μεταφορές κ.λπ.

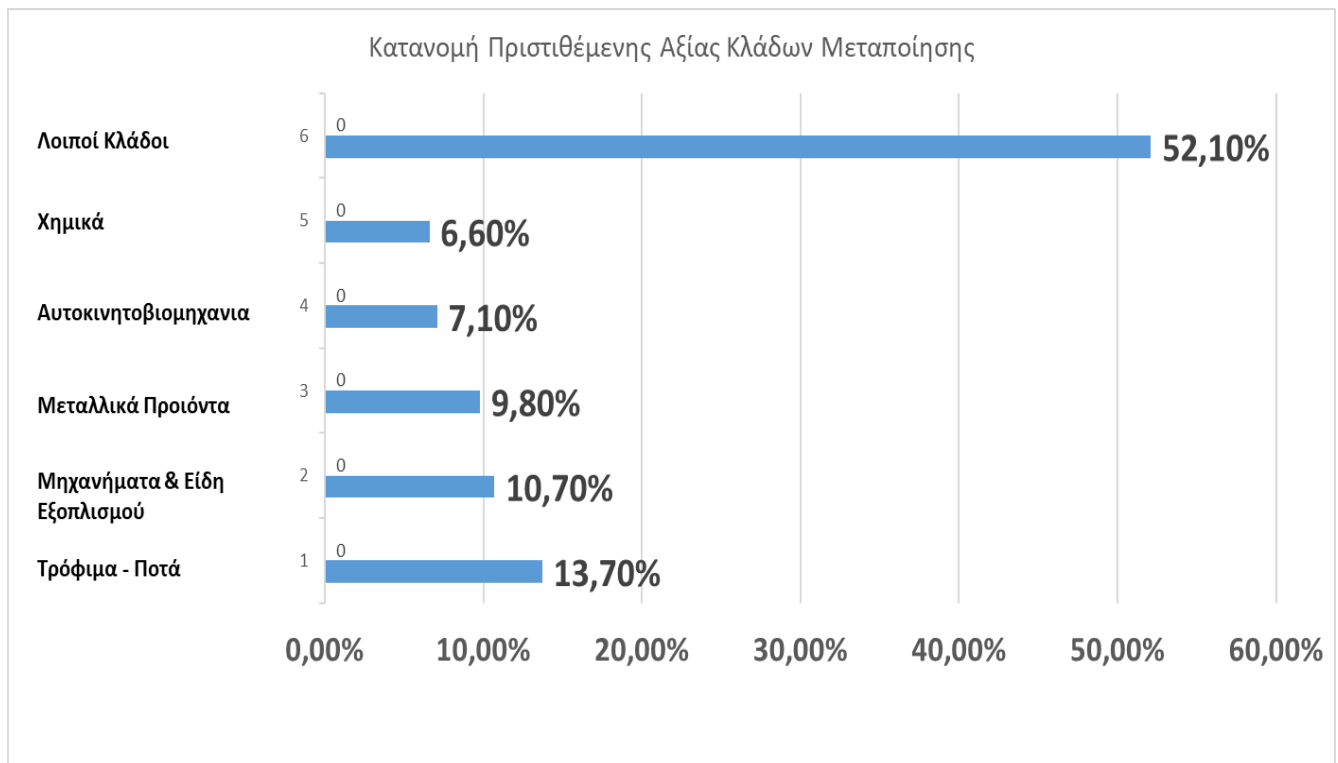
Ποιο συγκεκριμένα, **σε όρους πλήθους επιχειρήσεων** η Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών, αποτελεί σταθερά το δεύτερο μεγαλύτερο κλάδο στην ευρωπαϊκή μεταποίηση, με ποσοστό 13,4%. Στην πρώτη θέση βρίσκεται η βιομηχανία μεταλλικών προϊόντων με 17,8%. Οι επιχειρήσεις στον κλάδο των τροφίμων και ποτών φτάνουν σε αριθμητικά δεδομένα τις 274 χιλιάδες πανευρωπαϊκά. Καταγράφουνε πτώση της τάξεως 6,2%, που είναι μεγαλύτερη κατά 1,8% από το σύνολο της βιομηχανίας μεταποίησης.

Πηγή: Eurostat. Structural Business Statistic

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

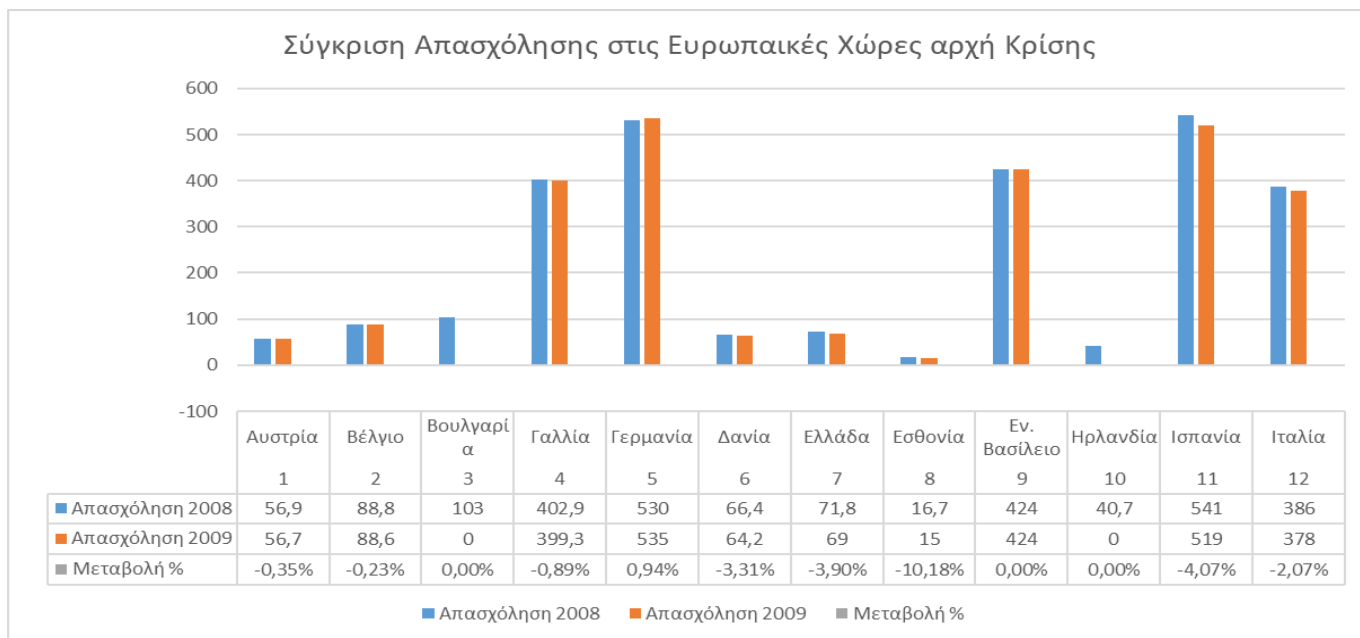
Ως προς την **ακαθάριστη προστιθέμενη αξία** του κλάδου τροφίμων, ποτών, καπνού, αυτή παρουσιάζει σημαντική άνοδο από το 2009 και μετά ως προς τη συμβολή της στο σύνολο της μεταποίησης. Συγκεκριμένα, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία τροφίμων, ποτών και καπνού αυξάνεται στο 35,7% το 2009 στο σύνολο της μεταποίησης (από 23,7% το 2008). Εν γένει, ύστερα από μία πτώση της μέσης ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας τροφίμων, ποτών και καπνού κατά 23% περίπου την περίοδο 2005-2008, την τριετία 2009-2011, ο κλάδος καταγράφει τη μεγαλύτερη μέση ετήσια συμβολή του ως προς το σύνολο της μεταποίησης σε όρους προστιθέμενης αξίας παραγωγής, από τις αρχές του 2000. Το 2011 φτάνει στα μεγέθη του 13,7% και αποτελεί τον πρώτο κλάδο της οικονομίας με τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία των προϊόντων του.

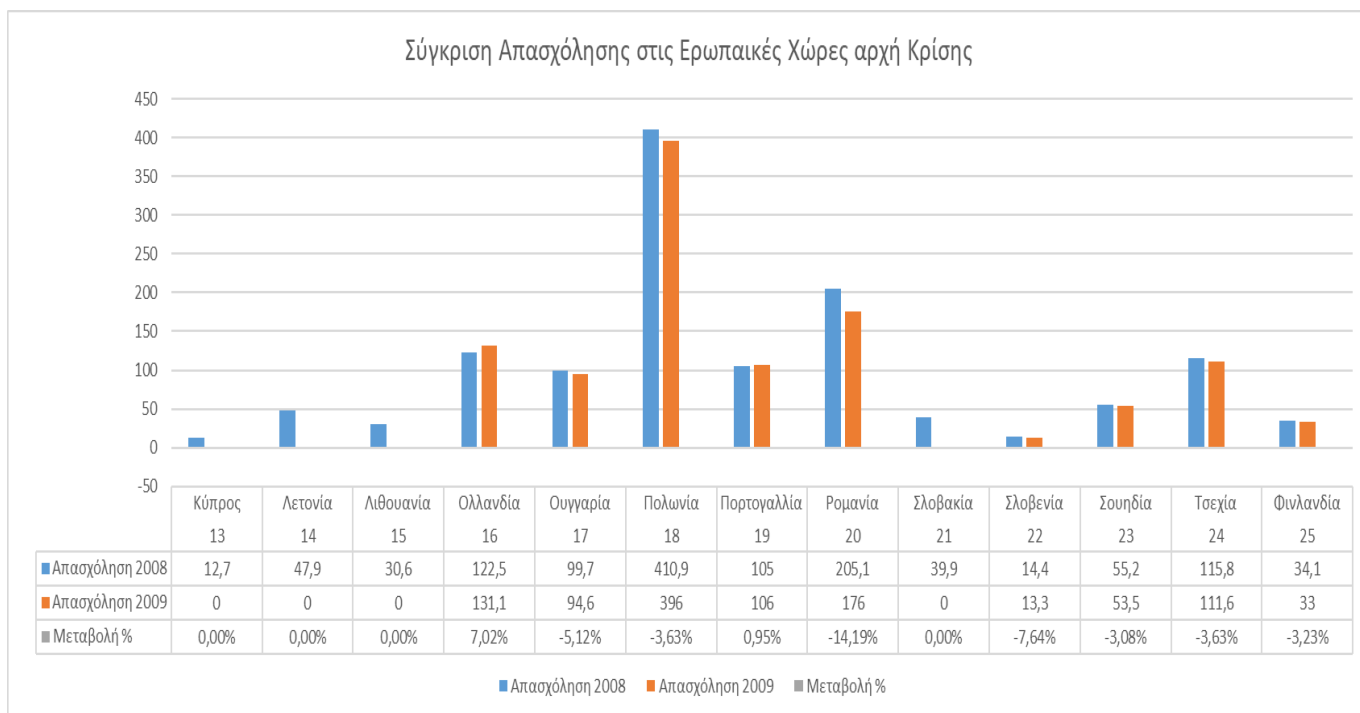
Πηγή: Eurostat. Structural Business Statistic

Τέλος ως προς την **απασχόληση**, παρατηρείται στην αρχή της έναρξης της κρίσης, πτώση σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες, πλην της Γερμανίας. Η μεγαλύτερη πτώση παρατηρείται στη Ρουμανία, Εσθονία και Σλοβενία, με ποσοστά (-14,19%) , (-10,18%) και (-7,64%). Όσο αφορά την Ελλάδα παρατηρείται πτώση που φτάνει σε ποσοστό (-3,9%).

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

Πηγή: European Food and Drink Industry, Data and Trends of the European Food and Drink Industry 2010, Πίνακας 1.

Πηγή: European Food and Drink Industry, Data and Trends of the European Food and Drink Industry 2010, Πίνακας 2.

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

Ενοποιημένα οικονομικά μεγέθη και συμπεράσματα στην αρχή της κρίσης

Η αρχή της κρίσης, σίγουρα βρίσκει τον κλάδο αρκετά απροετοίμαστο, και μόλις 2 έτη μετά, τα ενοποιημένα στοιχεία του 2011, δείχνουν τα εξής για τον κλάδο:

- Ζημιογόνο, καθώς η υψηλή αύξηση των καθαρών ζημιών σε συνδιασμό με τη μείωση των καθαρών κερδών οδήγησαν σε αρνητικά συνολικά καθαρά αποτελέσματα.
- Τα μικτά κέρδη, αν και έχουν υποχωρήσει, παραμένουν σε θετικό επίπεδο, υποδηλώνοντας ότι, τα έξοδα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις του κλάδου είναι σε πάπα πολύ υψηλό.
- Οι επιχειρήσεις, στην πρώτη τους προσπάθεια αντιμετώπισης της κρίσης, ήταν να περιορίσουν την πιστολιτική τους ικανότητα, μειώνοντας και τις βραχυχρόνιες, αλλά και τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις τους, αλλά ο κλάδος εξακολουθεί να στηρίζεται οικονομικά στο μεγαλύτερο μέρος σε ξένα κεφάλαια, παρά σε ίδια.
- Ο περιορισμός των βραχυχρόνιων εξόδων, δείνει μια μικρή βελτίωση του κλάδου, όσο αφορά τη ρευστότητα.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ 2 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΈΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ		
ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2011	-237.830 ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ	
	ΦΟΡΟΙ	95.109
	-142.721 ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	
	ΕΒΙΤ	302.197
	ΜΕΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	2.324.630
	ΠΩΛΗΣΕΙΣ	11.351.746
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	14.183.982
	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟ	7.111.396
	Μ/Μ ΧΡΕΟΣ	2.364.709
	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	4.707.877
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	14.183.982
	ΛΟΙΠΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	8.122.684
	ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	6.061.298

Πηγή: www.inr.gr

Κεφάλαιο 1. Αρχή της Κρίσης

Λόγοι που τα παραπάνω στοιχεία , κάνουν την εμφάνισή τους, είναι κατά κύριο λόγο οι εξείς:

- μη σωστή κοστολόγηση και
- στη μείωση της κατανάλωσης

Πως διαχωρίζονται οι υποκλάδοι

Η ανάλυση του κλάδου πίσω από τα γενικά νούμερα δείχνουν ότι το σύνολο των επιχειρήσεων, του κλάδου των τροφίμων, που ασχολούνται με το τομέα του τροφίμου είτε μιλάμε για μεταποίηση ή για ανεπεξέργαστο τρόφιμο συνεισφέρουν με διαφορετικό ποσοστό στο σύνολο των μεγεθών μέτρησης της αγοράς των τροφίμων. Οι υποκλάδοι στα τρόφιμα χωρίζονται ως εξής ανάλογα με την δραστηριότητά τους, όπως παρατηρούμε στον παρακάτω πίνακα.

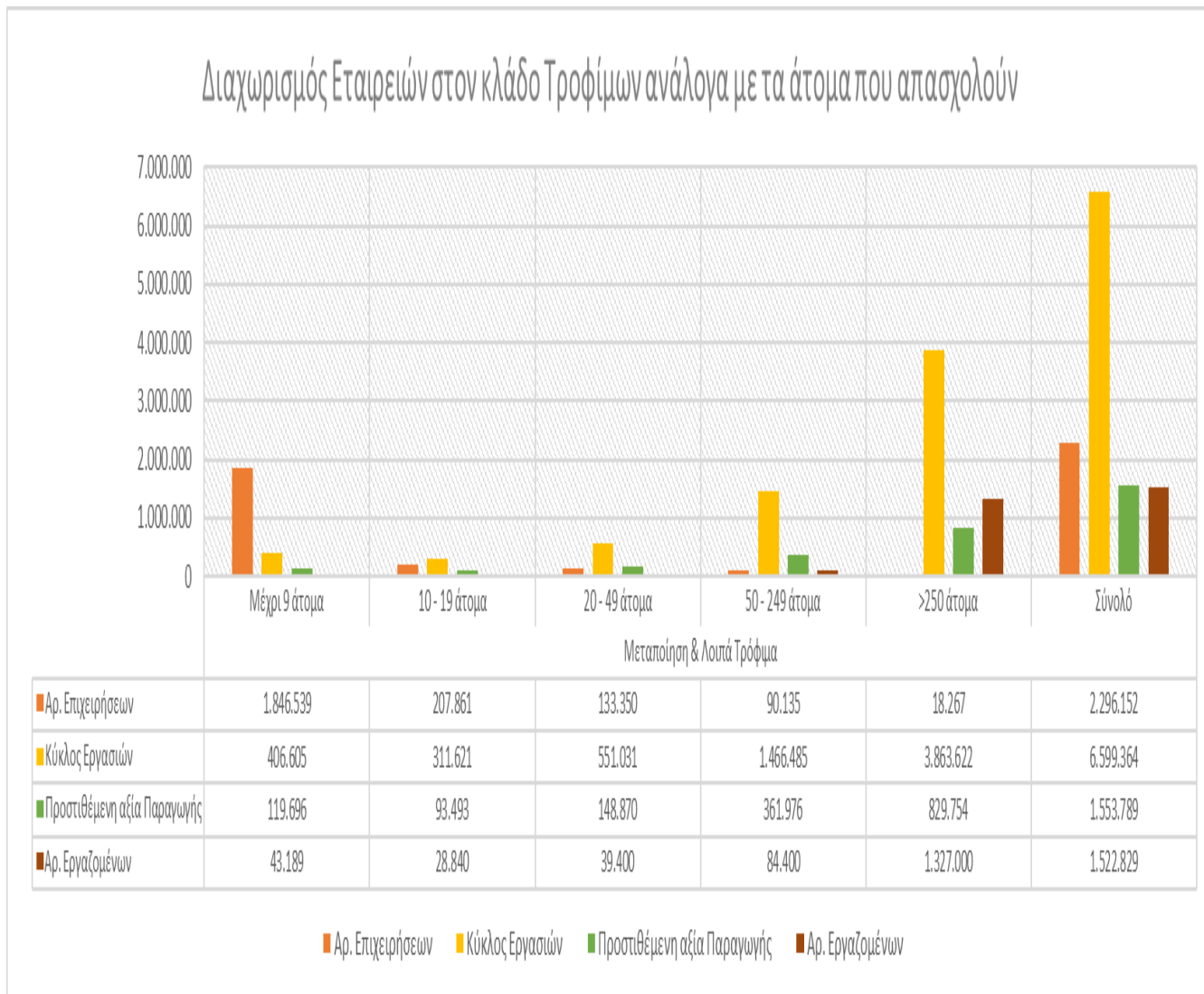
Ονοματολογία ΣΤΑΚΟΔ 2008				
101	Επεξεργασία & συντήρηση κρέατος και παραγωγή προϊόντων κρέατος			
102	Ψάρια, καρκινοειδή και μαλάκια, παρασκευασμένα και διατηρημένα			
103	Επεξεργασία και συντήρηση φρούτων & λαχανικών			
104	Παραγωγή φυτικών και ζωικών ελαίων και λιπών			
105	Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων			
106	Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων, παραγωγή αμύλων & προϊόντων αμύλου			
107	Παραγωγή ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων			
108	Ζαχαρώδη, κακάο, αρτύματα και καρυκείμενα			
109	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών			
10	Τρόφιμα			
11	Ποτά			
10 + 11	Τρόφιμα & Ποτά			

Πηγή:ΕΛΣΤΑΤ

Οι εταιρείες τροφίμων, χωρίζονται επίσης και με βάση τον επιμερισμό των ατόμων σε εταιρείες όπου:

- Μέχρι 9 άτομα
- Από 10 έως 19 άτομα
- Από 20 έως 49 άτομα
- Από 50 έως 249 άτομα
- > 250 άτομα

Το μέγεθος των επιχειρήσεων αυτών το διακρίνουμε στο παρακάτω διάγραμμα:

Πηγή: Eurostat, SBS στοιχεία για Τρόφιμα & Ποτά

Όπως παρατηρείται στο παραπάνω διάγραμμα, το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων που υπάρχουν είναι μικρές μέχρι 9 άτομα.

Το 2009, όταν ξεκίνησε η ύφεση της Ελληνικής οικονομίας, ο κλάδος τροφίμων δέχτηκε ένα πάρα πολύ μεγάλο πλήγμα, όσο αφορά την απασχόληση, την προστιθέμενη αξία, πωλήσεις, ακαθάριστη αξία παραγωγής και επενδύσεων. Μεγάλο ποσοστό που επηρέασε όλα τα παραπάνω μεγέθη, είναι αυτές οι μικρές επιχειρήσεις που φτάνουν σε ποσοστό το 95% των επιχειρήσεων τροφίμων. Αντίθετα ακριβώς οι επιχειρήσεις από 50 και περισσότερα άτομα, με μέγιστο αποκορύφωμα αυτές που απασχολούν από 250 άτομα και άνω παρατηρούνται με μία μεγάλη ανθεκτικότητα και αντοχή.

Σύγκριση και ανάλυση υποκλάδων με βάση τα διαρθρωτικά στοιχεία

Ανάλογα με τον κλάδο διακρίνουμε και την διαφορετική συμμετοχή του, όσο αφορά τα μεγέθη μέτρησης της αγοράς τροφίμων, όπως προκύπτει από τον παρακάτω πίνακα:

Σύνολο Επιχειρήσεων				
Κωδικός Κλάδου	Αρ. Βιομ. Επιχειρήσεων	Σύν. Απασχολούντων	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής	Προστιθέμενη Αξία
101	3,10%	8,60%	10,00%	8,40%
102	0,50%	1,30%	1,20%	1,10%
103	4,00%	8,80%	9,10%	7,20%
104	12,10%	4,70%	6,50%	4,50%
105	5,20%	14,50%	19,50%	17,00%
106	2,00%	2,80%	4,30%	2,90%
107	60,00%	35,60%	15,70%	17,70%
108	6,30%	10,50%	10,30%	12,20%
109	1,30%	1,60%	3,40%	1,70%
10	94,50%	88,40%	80,00%	72,70%
11	5,50%	11,60%	20,00%	27,30%
10 + 11	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009

Αναλύοντας τον παραπάνω πίνακα, παρατηρούμε τα εξής:

Ο κλάδος (107) **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων**, κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό σε Αρ. Επιχειρήσεων, και καταλαμβάνει πάνω από το 50% του συνόλου σε σχέση με τους υπόλοιπους υποκλάδους σε όλα τα βασικά διαρθρωτικά μεγέθη. Επίσης παρέχουν μαζί με τον κλάδο (105) **Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων**, τα μεγαλύτερα ποσοστά, στην προστιθέμενη αξία σε σύγκριση πάντα με το σύνολο του κλάδου.

Τέλος ως προς την κατανομή των απασχολούμενων, το μεγαλύτερο ποσοστό το έχει ο κλάδος (107) **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων** με ποσοστό 35,6% και με μεγάλη διαφορά από τον δεύτερο κλάδο όπου είναι και πάλι ο (105) **Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων**, και ποσοστό **14,5%**. Παρηρώντας τον παραπάνω πίνακα

βλέπουμε ότι μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία έχει ο κλάδος των γαλακτοκομικών , διότι τα στάδια που συμπεριλαμβάνονται για να παραχθεί το τελικό προϊόν είναι περισσότερα.

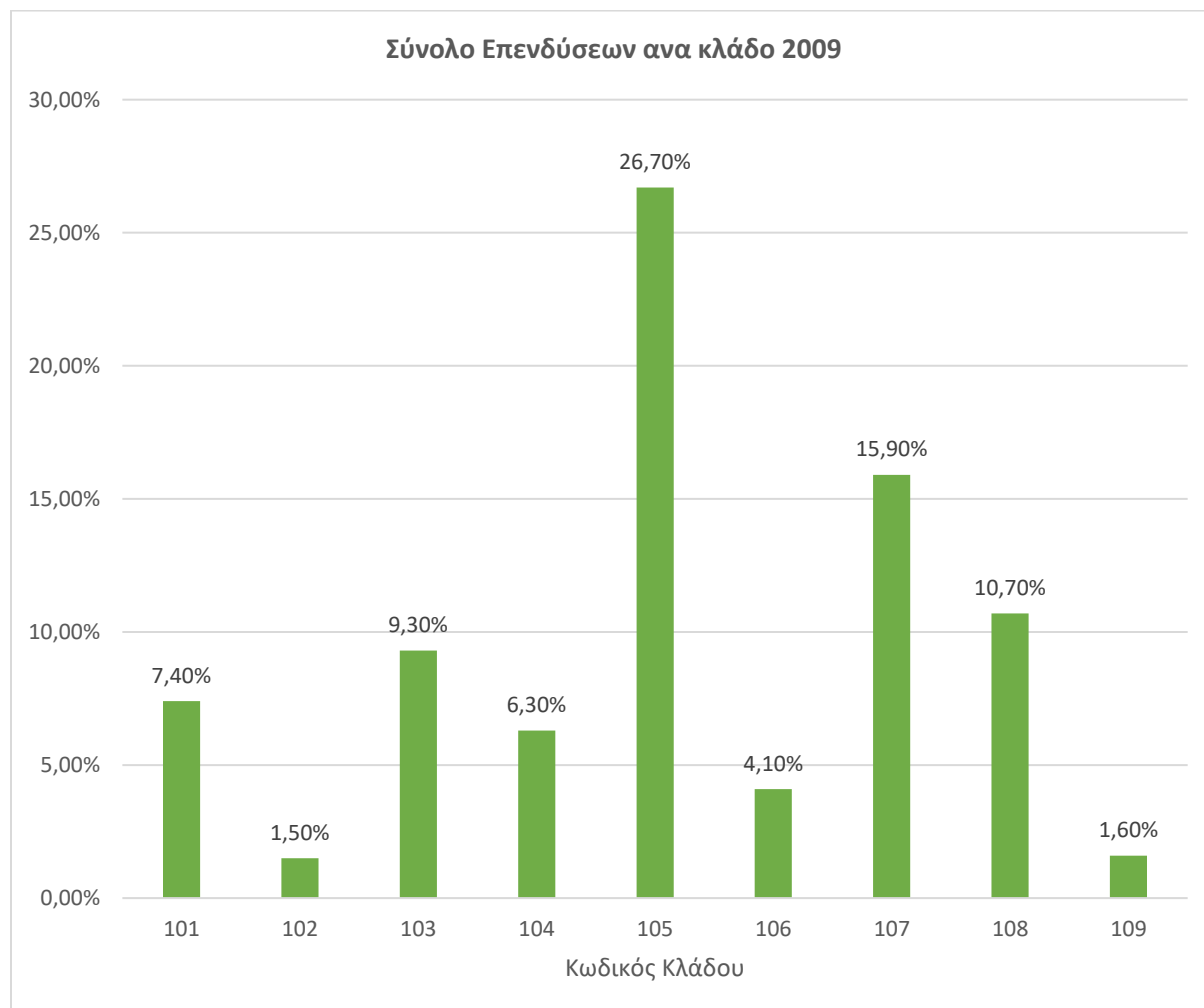
Ως προς την Ακαθάριστη Αξία ο κλάδος της **Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων (105)** ,έχει το μεγαλύτερο ποσοστό από όλους τους υπόλοιπους κλάδους, στο επίπεδο του 19,5%, με δεύτερο να έρχεται ο κλάδος **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων (107)**, με 15,7%.

Όσο αφορά τη συμμετοχή σε πωλήσεις παραχθέντων προϊόντων, ανά κλάδο, η (105) **Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων**, έχει το μεγαλύτερο ποσοστό που φτάνει σχεδόν το 20%, με δεύτερο κλάδο, να έρχεται η **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων (107)** , με ποσοστό κοντά στο 16%. Ενώ τρίτος και τέταρτος, αλλά εξίσου δυνατός ο καθένας χαρακτηρίζεται ο κλάδος (108) , των **Ζαχαρωδών, κακάο, αρτύματα και καρυκείμενα** που φτάνει στο 10,3% και ο κλάδος (101) **επεξεργασία & συντήρηση κρέατος και παραγωγή προϊόντων αυγού**.

Κωδικός Κλάδου	Πωλήσεις παραχθέντων προϊόντων
101	10,00%
102	1,20%
103	9,00%
104	6,60%
105	19,60%
106	4,30%
107	15,90%
108	10,30%
109	3,50%
10	80,40%
11	19,60%
10 + 11	100,00%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009

Τέλος ο κάθε κλάδος ξεχωριστά , έχει και το δικό του ποσοστό, συμμετοχής σε επενδύσεις, όπως παρατηρούμε στο παρακάτω διάγραμμα:

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009

Ο κλάδος (105) **Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων**, με ποσοστό 26,7%, δείχνει ότι είναι ο κλάδος με την μεγαλύτερη αξιοποίηση των κερδών του, με δεύτερο και τρίτο αντίστοιχα τους κλάδους **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων (107) και των Ζαχαρωδών, κακάο, αρτύματα και καρυκείμενα (108)**. Οι υπόλοιποι κλάδοι ακολουθούν με ποσοστά μικρότερα το 10%.

Το ενδιαφέρον όμως, φαίνεται όταν, μελετηθούν οι κλάδοι πιο αναλυτικά ως προς τη δομή των επιχειρήσεων που τους αποτελούν. Έτσι παρατηρούμαι ότι ο **κλάδος (107) Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων**, που νε μεν φέρει το μεγαλύτερο αριθμό

επιχειρήσεων, αλλά αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε μικρές επιχειρήσεις κάτω των 9 ατόμων, δηλαδή σε μικρές, έως και ατομικές επιχειρήσεις.

Πίνακας 1	Αρ. Βιομ. Επιχειρήσεων		
	Κωδικός Κλάδου	Σύνολο Επιχειρήσεων	
	<10 ατόμων	>10 ατόμων	Ποσοστιαία Διαφορά
101	2,70%	10,30%	-7,60%
102	0,50%	1,30%	-0,80%
103	3,60%	10,80%	-7,20%
104	12,60%	3,10%	9,50%
105	4,90%	10,10%	-5,20%
106	1,90%	4,30%	-2,40%
107	61,50%	33,50%	28,00%
108	5,90%	12,50%	-6,60%
109	1,10%	3,90%	-2,80%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009

Όσο αφορά το σύνολο των απασχολούμενων, που και πάλι ο κλάδος (107) Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων, κατέχει την πρώτη θέση, πάλι παρατηρείται μεγάλη διασπορά αυτού, γεγονός που οφείλεται βέβαια στη μεγάλη διασπορά των επιχειρήσεων σε πολύ μικρού μεγέθους αυτών. Γεγονός που επαληθεύεται από τον πίνακα που ακολουθεί:

Κωδικός Κλάδου	Σύν. Απασχολούτων		
	<10 ατόμων	>10 ατόμων	Ποσοστιαία Διαφορά
101	3,40%	11,40%	-8,00%
102	0,80%	1,60%	-0,80%
103	4,50%	11,10%	-6,60%
104	8,80%	2,50%	6,30%
105	4,40%	19,90%	-15,50%
106	2,20%	3,20%	-1,00%
107	61,30%	22,00%	39,30%
108	7,40%	12,10%	-4,70%
109	1,10%	1,90%	-0,80%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009

Το ίδιο μοτίβο παρατηρείται και όσο αφορά την ακαθάριστη αξία παραγωγής, όπου και μεν ο τομέας ενός κλάδου έχει μεγάλη πρωτοπορία, αλλά αυτό οφείλεται στη μεγάλη διασπορά που υπάρχει:

Κωδικός Κλάδου	Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής		
	Σύνολο Επιχειρήσεων		
	<10 ατόμων	>10 ατόμων	Ποσοστιαία Διαφορά
101	2,50%	10,60%	-8,10%
102	0,40%	1,30%	-0,90%
103	3,40%	9,60%	-6,20%
104	11,80%	6,10%	5,70%
105	4,60%	20,70%	-16,10%
106	1,70%	4,50%	-2,80%
107	57,50%	12,50%	45,00%
108	5,50%	10,70%	-5,20%
109	1,10%	3,60%	-2,50%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009

Τέλος το ίδιο μοτίβο με την ακαθάριστη αξία παραγωγής, όσο αφορά τη μεγάλη διασπορά παρατηρούμαι και όσο αφορά την προστιθέμενη Αξία. Το γεγονός αυτό το παρατηρούμαι στον πίνακα 4 που ακολουθεί.

Κωδικός Κλάδου	Προστιθέμενη Αξία		
	Σύνολο Επιχειρήσεων		
	<10 ατόμων	>10 ατόμων	Ποσοστιαία Διαφορά
101	2,50%	8,80%	-6,30%
102	0,40%	1,10%	-0,70%
103	3,30%	7,40%	-4,10%
104	11,60%	4,00%	7,60%
105	4,50%	17,90%	-13,40%
106	1,70%	3,00%	-1,30%
107	56,30%	15,00%	41,30%
108	5,40%	12,70%	-7,30%
109	1,00%	1,70%	-0,70%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009

Έτσι γενικά μπορούμε να συμπαιράνουμε ότι:

Οι κλάδοι (107) **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων** , και (105) **Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων**, είναι τελείως αντίθετα δομημένοι. Έτσι ο κλάδος (107) κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων, αλλά το 61,5% αυτών είναι επιχειρήσεις με απασχόληση < 10 άτομα και 33,5% με > 10 ατόμων. Εν αντιθέση ο κλάδος (105), έρχεται δεύτερος σε αριθμό επιχειρήσεων επί του συνόλου, αλλά οι επιχειρήσεις του, σε ποσοστό της τάξεως 10,10% είναι επιχειρήσεις με > 10 άτομα απασχολούμενο προσωπικό και μόλις 4,9% με άτομα < 10.

Όσο αφορά το σύνολο των απασχολούμενων, το αποτέλεσμα είναι ακριβώς αντίθετο, σε σχέση με προηγούμενος. Ο κλάδος (105) **Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων** , έχοντας ως μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων με μεγάλης δυναμικότητας μονάδες, έχει λογικά όπως φαίνεται από τον πίνακα 2 το 19,9% του συνόλου του δυναμικού να απασχολούνται σε αυτές, εν αντιθέση μόλις το 4,4% του δυναμικού του κλάδου απασχολείται σε μικρές επιχειρήσεις. Αντίθετα ο κλάδος (107) **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων** , έχει το μεγαλύτερο ποσοστό του σε απασχολούμενο δυναμικό σε επιχειρήσεις που απασχολούν < 10 άτομα, σε ποσοστό που φτάνει το 61,3% και μόλις 22% είναι το ποσοστό που απασχολείται σε μεγαλύτερης δυναμικότητας επιχειρηματικά συγκροτήματα του κλάδου.

Στον κλάδο των τροφίμων, τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην **Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής**, την έχει η **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων** με ποσοστό 57,5% στις επιχειρήσεις έως 10 άτομα και με δεύτερο τον κλάδο (104) **Παραγωγή φυτικών και ζωικών ελαίων** , ενώ αντίστοιχα στις επιχειρήσεις με αριθμό εργαζομένων > 10 ατόμων, βρίσκουμε με διπλάσια ποσοστιαία διαφορά από τον δεύτερο και με ποσοστό 20,7% τον κλάδο της **Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων**, ενώ δεύτερος κλάδος με μόλις 1,8% διαφορά σε ποσοστό από τον τρίτο κλάδο, που είναι ο κλάδος (108) **Ζαχαρώδη,κακάο, αρτύματα και καρυκεύματα**, βρίσκεται πάλι ο κλάδος (107) **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων**, με ποσοστό 12,5%.

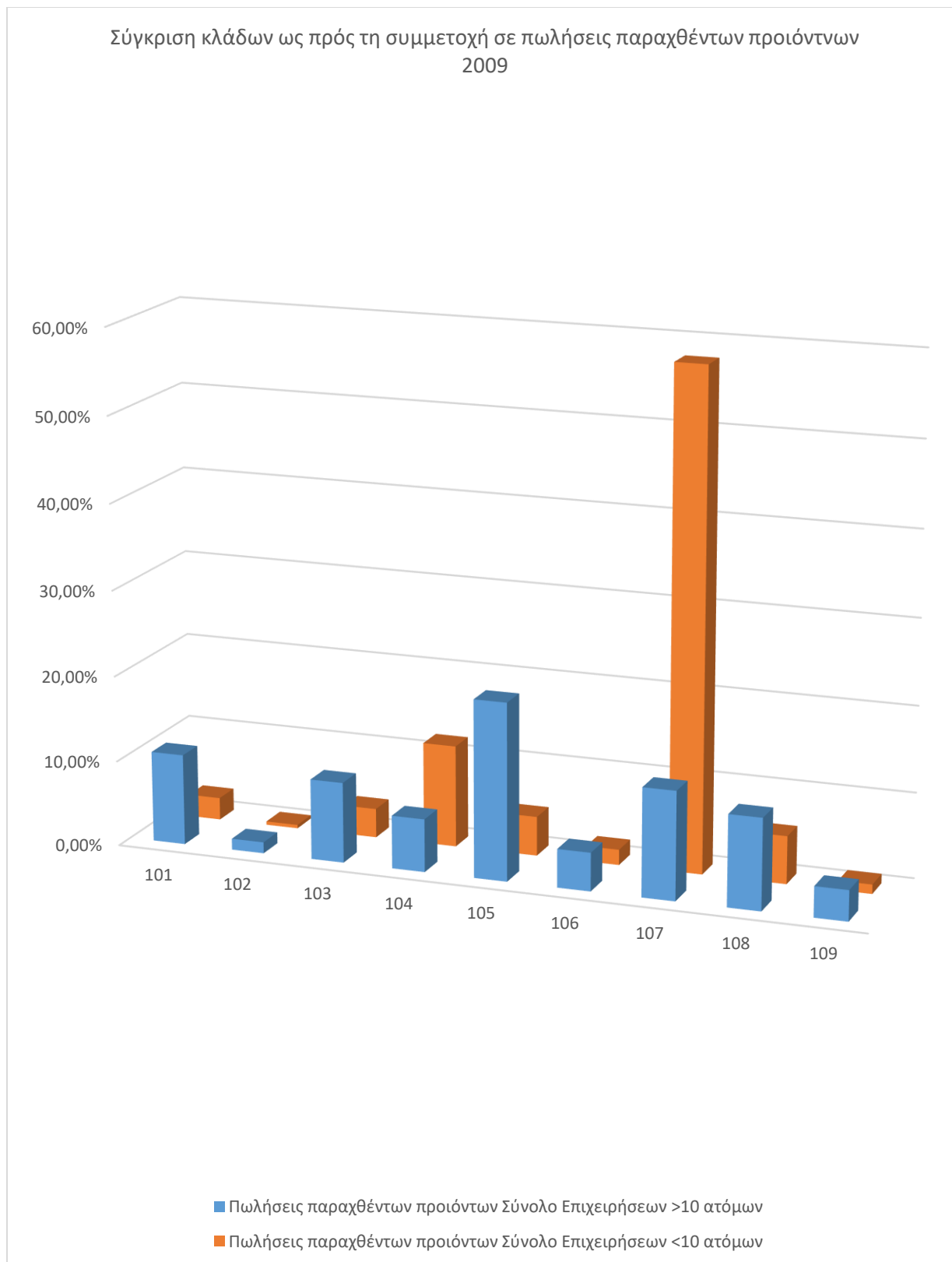
Ο δείκτης της **Προστιθέμενης αξίας**, για επιχειρηματικούς οργανισμούς < των 10 ατόμων, έχει ξανά τον κλάδο (107) **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων**, με το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξεως 56,3% και δεύτερος κλάδος έρχεται ο (104) **Παραγωγή φυτικών και ζωικών ελαίων**, με ποσοστό 11,6%. Σε αντίθεση με της πολυπληθής επιχειρήσεις (> 10 ατόμων), παρατηρείται σχεδόν ένας ισομερισμός του ποσοστού συμμετοχής των κλάδων (105) **Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων** , (107) **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων**, και (108) **Ζαχαρώδη,κακάο, αρτύματα και καρυκεύματα** , με ποσοστά 17,9%, 15% και 12,7% αντίστοιχα. Ένα επιπλέον μέτρο σύγκρισης της δομής στον κλάδο τροφίμων, είναι η σύγκριση μεταξύ των επιχειρήσεων με > 10ατόμων και με <10 ατόμων, όσο αφορά το ποσοστό πωλήσεων των παραχθέντων προϊόντων. Η σύγκριση αυτή αποικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Πωλήσεις παραχθέντων προϊόντων

Κωδικός Κλάδου	Σύνολο Επιχειρήσεων >10 ατόμων	Σύνολο Επιχειρήσεων <10 ατόμων
101	10,60%	2,60%
102	1,30%	0,40%
103	9,40%	3,40%
104	6,20%	11,90%
105	20,70%	4,60%
106	4,50%	1,80%
107	12,70%	57,90%
108	10,70%	5,60%
109	3,60%	1,10%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009

Τα παραπάνω έρχονται σε απόλυτη συμφωνία με τον αριθμό των παραχθέντων προϊόντων, που συμμετέχουν στον όγκο των πωλήσεων, όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

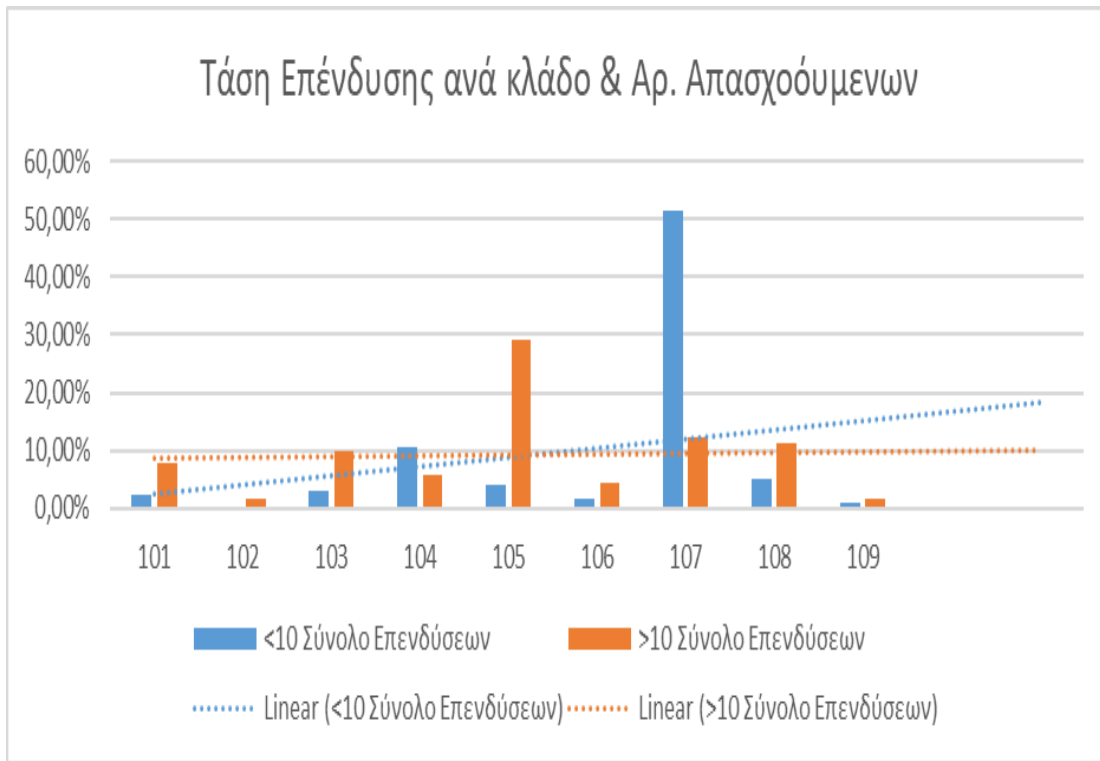
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009

Συμπεράσματα

Έτσι τα πιο ορατά συμπεράσματα, που μπορούμε να πούμε για τον ελληνικό κλάδο τροφίμων είναι ότι:

1. Υπάρχει πολύ μικρή παρουσία μεγάλων επιχειρήσεων.
2. Οι επενδύσεις απορροφούνται από λίγες εταιρείες, λόγω αδυναμίας πολλών μικρών επιχειρηματιών, να γνωρίζουν το τρόπο , αλλά και να έχουν την ικανότητα , να απορροφήσουν ,αλλά και να αξιοποιήσουν, επενδύσεις.
3. Υψηλό κόστος πρώτων υλών διότι υπάρχει μεγάλη διασπορά, επιχειρήσεων και κατά επέκταση, όχι μεγάλοι τσίροι, οι οποίοι είναι οι καθόλου αρμόδιοι για να μειώσουν το κόστος της προστιθέμενης αξίας.
4. Επίσης το 2009, οι κλάδοι που εμφανίζουν την μεγαλύτερη καθετοποίηση μετά από τους προαναφερθείς, όσο αφορά, σε σχέση με την απασχόληση από περισσότερο από 10 άτομα, είναι ο κλάδος (101) , & (108), που είναι **οι κλάδοι επεξεργασία & συντήρηση κρέατος και παραγωγή προϊόντων αυγού και Ζαχαρώδη,κακάο, αρτύματα και καρυκεύματα αντίστοιχα.**
5. Μπορεί ο κλάδος (105) παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, να φέρει το μεγαλύτερο ποσοστό επενδύσεων, αλλά δεδομένου του μεγάλου αρ. επιχειρήσεων που ο κλάδος **Παραγωγή Ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων φέρει,** η τάση

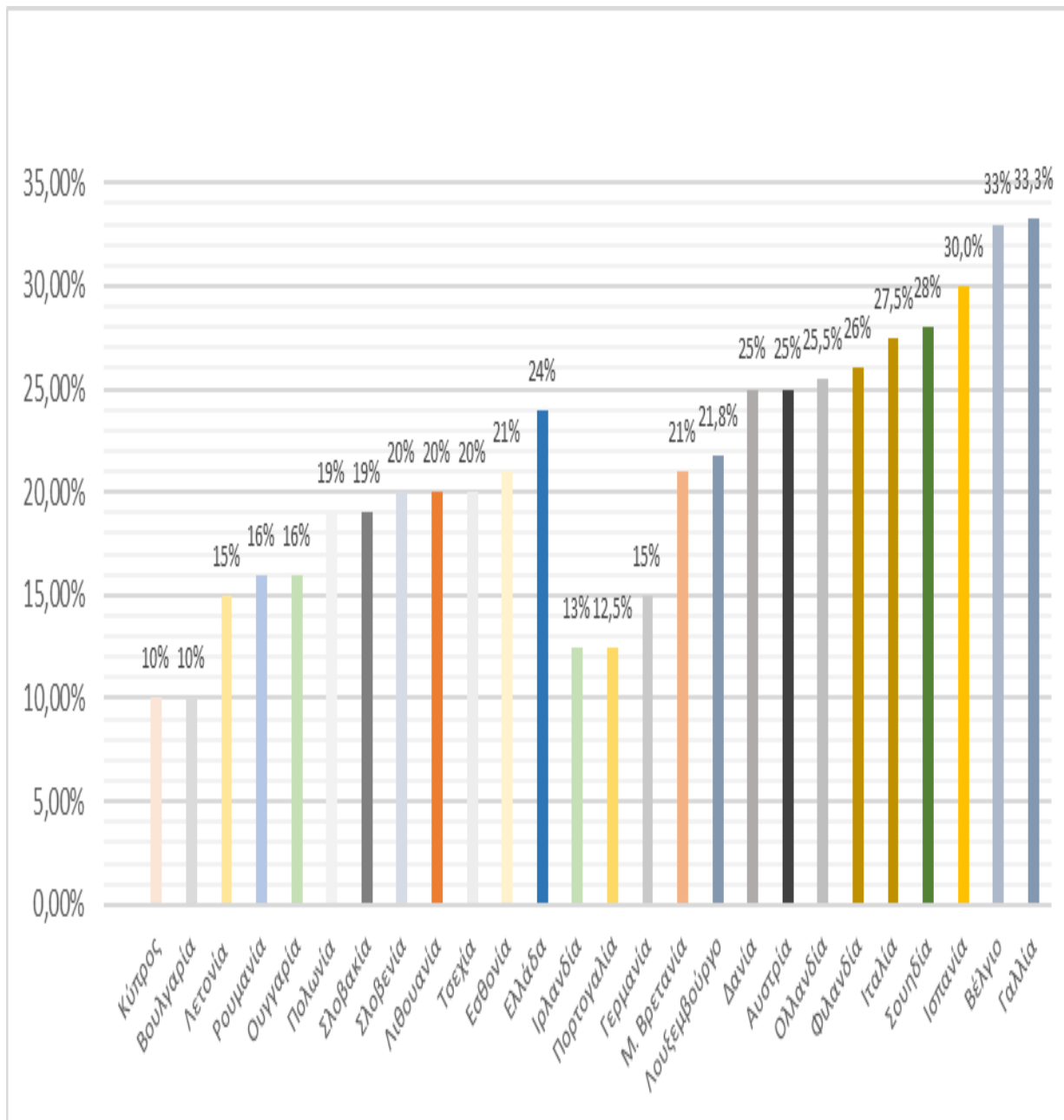
επανεπένδυσης κερδίζεται από τον κλάδο (107) και όχι τον κλάδο (105) .

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ – ΕΒΕ 2009’

Ολά τα παραπάνω δεδομένα, συγκρίνονται με ένα φορολογικό περιβάλλον, όπου το 2009, έχει χαρακτηριστικά, όπου η φορολογία των επιχειρήσεων στην Ελλάδα αγγίζει την τάξη του 24%. Το πόρισμα της Διεθνούς Τράπεζας για το 2009, με τίτλο Doing Business, κατατάσσει την Ελλάδα στην 109η θέση μεταξύ 183 χωρών, 12 θέσεις χαμηλότερα από την αντίστοιχη κατάταξη για το 2008. Ο βασικός λόγος για αυτή την πτώση σχετίζεται με την αστάθεια του φορολογικού καθεστώτος και τις συνεχείς αλλαγές του.

Το ποσοστό της Ελλάδας , όσο αφορά , την φορολογία των επιχειρήσεων φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

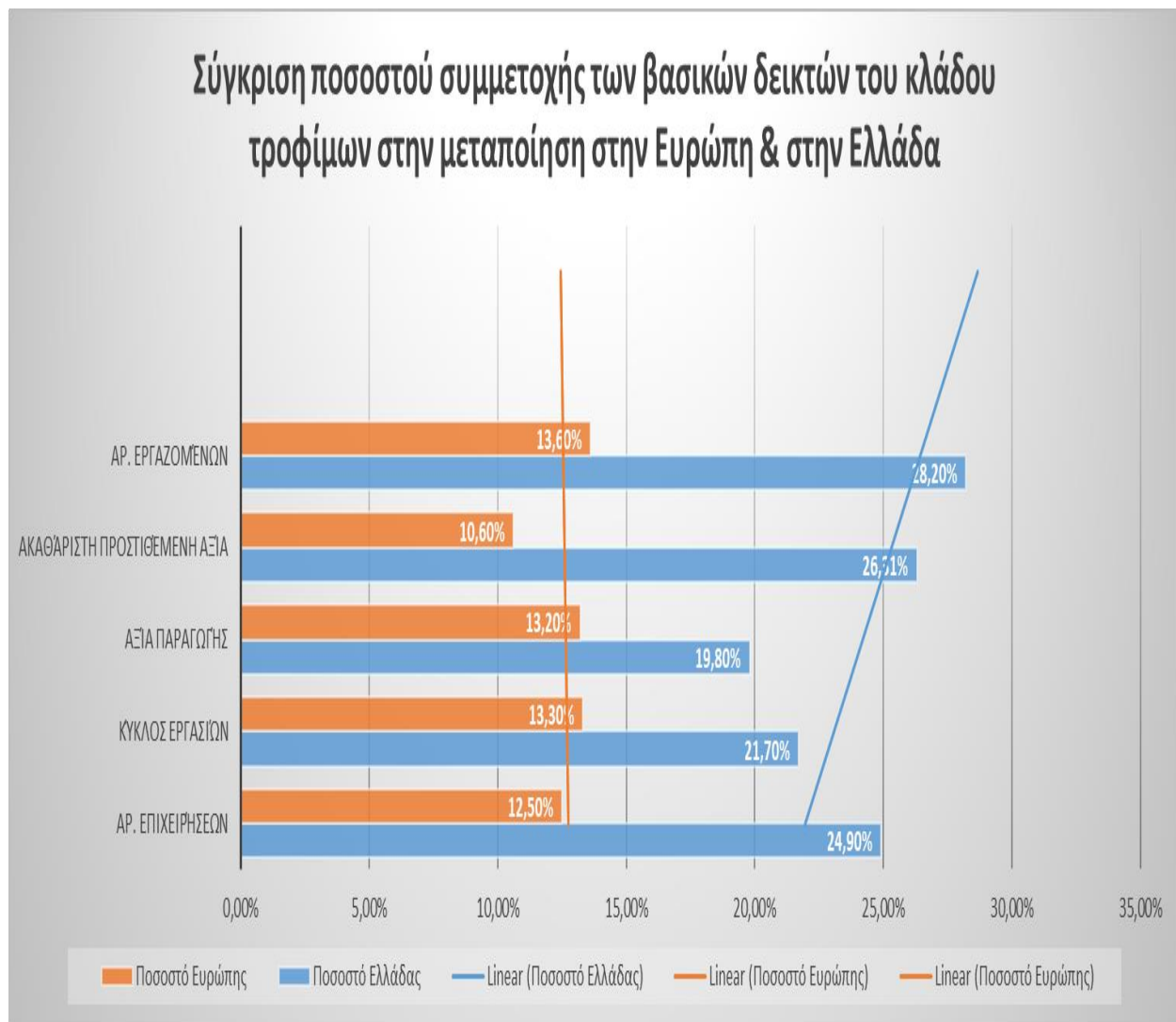

Πηγή: ΚΕΜΕ, Φορολογία επιχειρήσεων 2009

Η Ελλάδα, στην αρχή της δεύτερης δεκαετίας του 21 αιώνα, δείχνει αρκετά αφιλόξενη, όσο αφορά την δραστηριότητα των επιχειρήσεων, στον κλάδο των τροφίμων που εξετάζουμε.

Ανάλυση υποκλάδων με βάση τα διαρθρωτικά στοιχεία

Ως αποτέλεσμα του αφιλόξενου περιβάλλοντος που έχει δημιουργηθεί στην έναρξη της κρίσης 2009 έως και τα τέλη του 2015 όπου και υπάρχουν μεγέθη καταγεγραμμένα, καθώς και οι πολλές αλλαγές που παρατηρήθηκαν όλα τα παραπάνω έτη, οδήγησαν την Ελλάδα σε μεταβολή των βασικών διαρθρωτικών μεγεθών της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι το 2015 η μελέτη των βασικών συντελεστών, μας έδειξαν πόσο σημαντικό ρόλο στα χρόνια της κρίσεως έπαιξε ο κλάδος των τροφίμων, ώστε να αντέξει κατά ένα μεγάλο μέρος η οικονομία της χώρας μας. Παρακάτω διακρίνεται πόσο σημαντικότερο ρόλο έπαιξε για την Ελλάδα ο κλάδος των τροφίμων σε σχέση με την Ευρώπη.

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Κεφάλαιο 3. Ανάλυση υποκλάδων στο σήμερα

Από το παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι:

1. Στην Ελληνική επικράτεια ο κλάδος τον τροφίμων έχει παίξει , στο σύνολο της μεταποίησης, εντονότατο ρόλο σε όλους τους βασικούς δείκτες με ποσοστά που αγγίζουν, αλλά τις περισσότερες φορές ξεπερνούν το 1/5 της συμμετοχής τους στην εγχώρια μεταποίηση. Σε αντίθεση με την Ευρώπη που στο σύνολο της μεταποιητικής βιομηχανίας μόλις που ξεπερνά ο αντίστοιχος κλάδος το 1/10 του συνόλου, σε όλους τους δείκτες. Γεγονός που μας δείχνει ότι οι Έλληνες στην προσπάθεια να ανταπεξέλθουν στις βίαιες μεταρρυθμιστικές αλλαγές των τελευταίων ετών, κατευθυνθήκανε σε ένα κλάδο που ασχολείται με τη διατροφή. Είτε σε μορφή Ελεύθερου επαγγελματία είτε σε μορφή ιδιωτικού υπαλλήλου.
2. Επίσης παρατηρούμαι πόσο, οι αλλαγές του κοινωνικού περιβάλλοντος επηρεάζουν μη ομοιόμορφα τον κάθε επιμέρους δείκτη ξεχωριστά, φαινόμενο που όπως φαίνεται και στο διάγραμμα, όπου είναι μονότονα γραμμικό σε όλη την υπόλοιπη Ευρώπη των 28.

Η παρατεταμένη οικονομική κατάσταση, βρίσκει τον κλάδο των τροφίμων, και τα διαθρωτικά στοιχεία του, ως εξής:

Ελλάδα						
	0-9 ατομα	10-19 άτομα	20-49 άτομα	50-249 άτομα	>250 ατόμων	Σύνολο
Αρ. Επιχειρήσεων	13.023	203	223	192	44	13.685
Κύκλος Εργασιών	2.092	313	1.110	3.830	4.159	11.504
Αξία Παραγωγής	1.976	280	1.040	3.235	3.632	10.163
Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία	604	63	224	798	935	2.624
Αρ. Εργαζομένων	24.107	2.646	6.919	20.525	21.725	75.922

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Κεφάλαιο 3. Ανάλυση υποκλάδων στο σήμερα

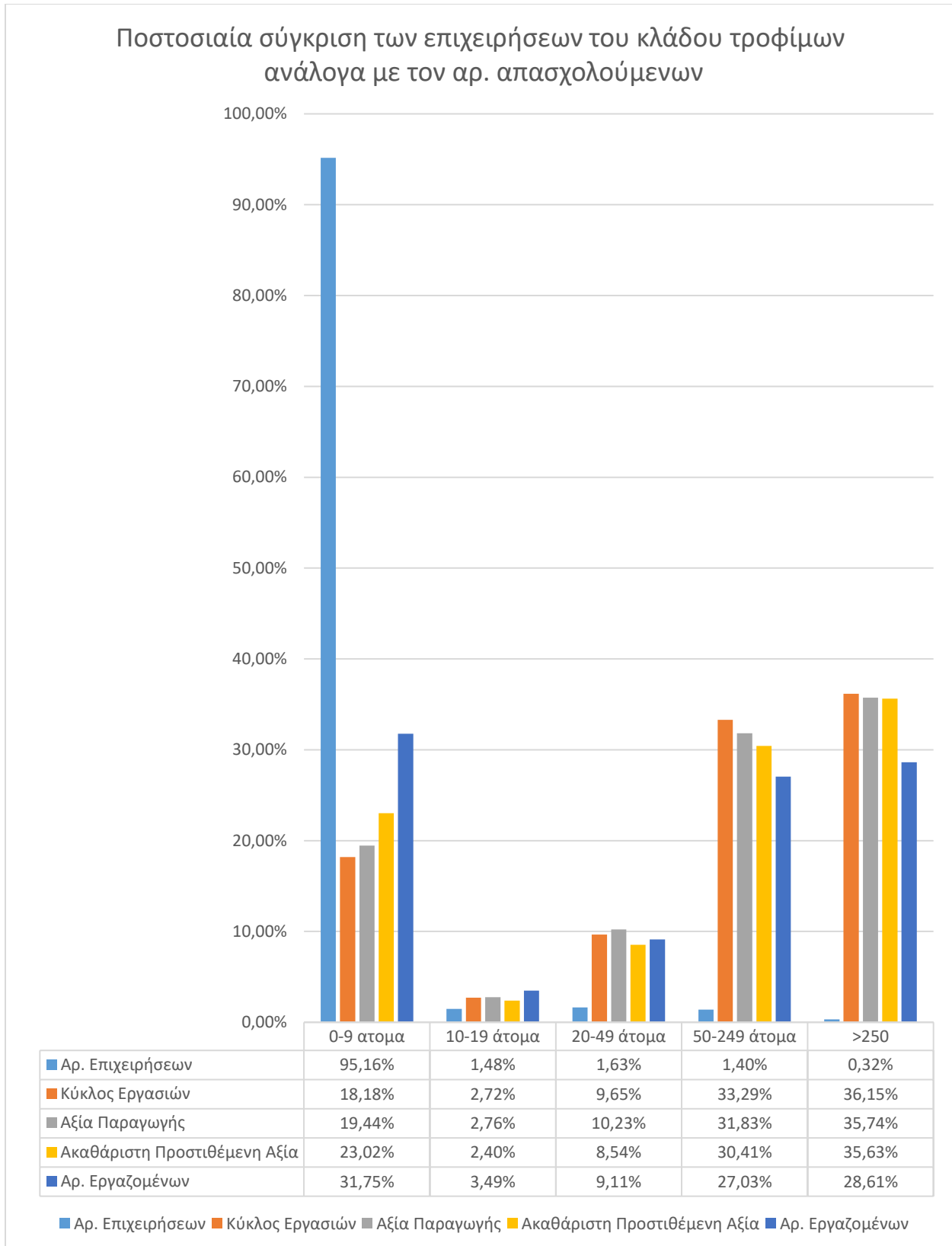
Οι επιχειρήσεις, των ατόμων με λιγότερα από δέκα άτομα προσωπικό, ενώ απασχολούν το μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων, και η προστιθέμενη ακαθάριστη αξία είναι κατά 35,4% χαμηλότερη από τις μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου, κάνουν κύκλο εργασιών που αντιστοιχεί μόλις στο 18,18% του συνόλου του κλάδου.

Αντίθετα των μεγαλύτερο κύκλο εργασιών τον κάνουν με την σειρά οι επιχειρήσεις του κλάδου, που απασχολούν εργαζόμενους με άτομα 50 έως 250 και αμέσως μετά οι μεγαλύτερες, δηλαδή αυτές που απασχολούν περισσότερο από 250 άτομα, σε ποσοστό 33,3% και 36,1% αντίστοιχα. Όμως οι επιχειρήσεις αυτές παρατηρούμαι ότι έχουν αυξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας κατά 32% περίπου για τις μέτριες επιχειρήσεις και περίπου 54% πάραπάνω από ότι έχουν οι πυλώνες του κλάδου, που είναι οι μικρού μεγέθους εταιρείες.

Επίσης, αξιωσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι διαφοροποίηση, της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας ανάλογα με το μέγεθος της εταιρείας, δεν έχει μεγάλη διακύμανση, από τις μικρές εταιρείες μέχρι τις μεσαίες και τις μεγάλες. Οι οποίες μεταξύ τους έχουν μια ποσοστιαία διαφορά της τάξεως 8% και 5% αντίστοιχα όσο η εταιρεία μεγαλώνει.

Παρατηρούμε επίσης συγκρίνοντας τις επιχειρήσεις του κλάδου τον Τροφίμων, σε σχέση πάντα με τον αριθμό των απασχολούμενων, ότι εν έτη 2015 το ποσοστό απσχόλησης ατόμων ανεξαρτήτα, του μεγέθους της επιχειρησεις κυμαίνεται σε παραπλήσια ποσοστά για τις επιχειρήσεις που ο κύκλος εργασιών είναι μεγαλύτερος του 18%.

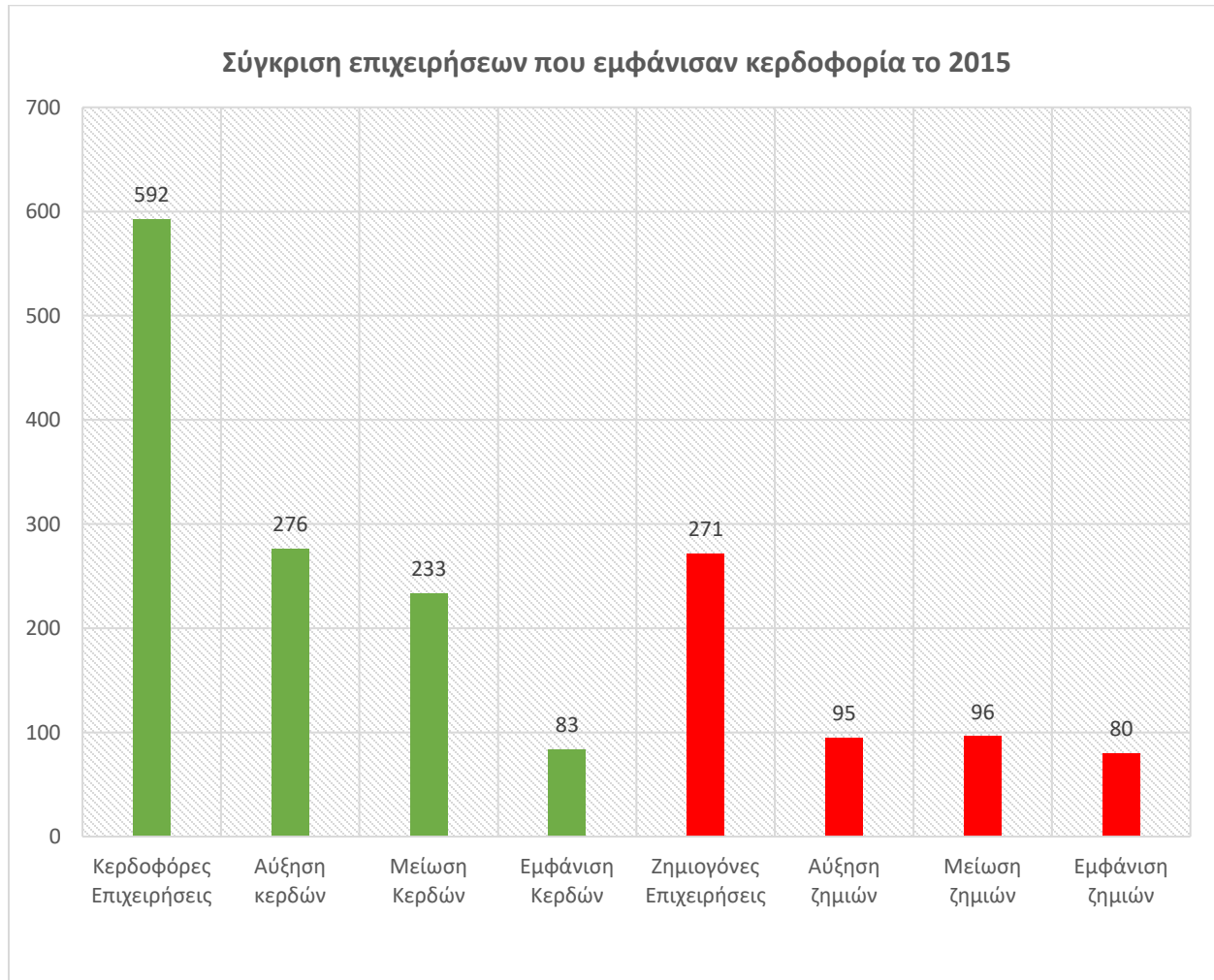
Όλα τα παραπάνω συμπεράσματα φαίνονται στο επόμενο διάγραμμα που ακολουθεί όπου απεικονίζονται, ανά πλήθος εργαζομένων, τόσο ο αριθμός των επιχειρήσεων, ο κύκλος εργασιών, η αξία παραγωγής, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και ο αριθμός των εργαζομένων πάντα σε σχέση με το σύνολο του κλάδου:

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Σύγκριση υποκλάδων με βάση τα καθαρά κέρδη

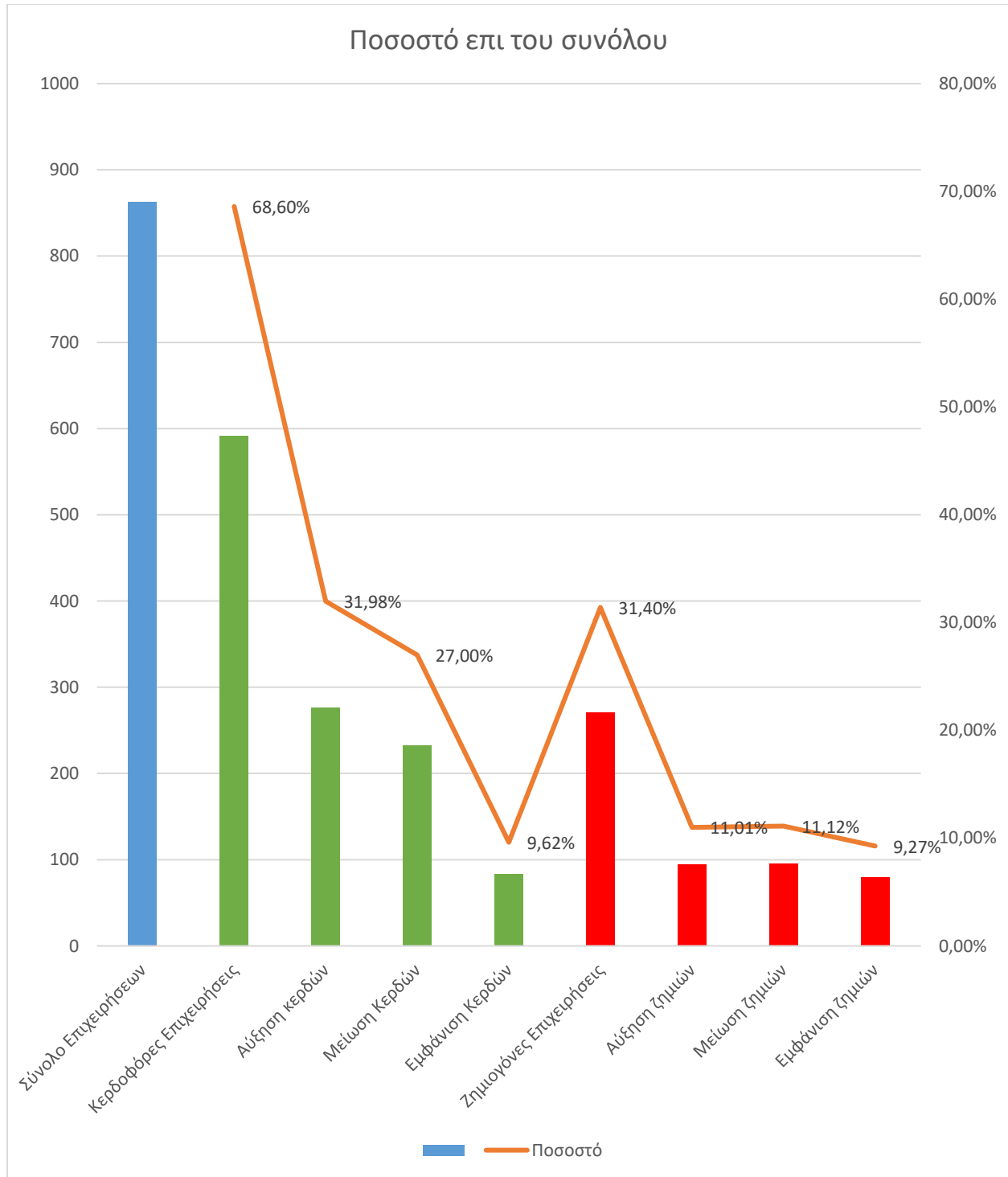
Όσο αφορά πλέον τους επιμέρους κλάδους, σε σύγκριση που έγινε σε δείγμα 863 επιχειρήσεων, για τα έτη 2009 έως 2015 παρατηρήθηκαν τα εξής αποτελέσματα, όσο αφορά την **κερδοφορία τους**.

Πηγή: Hellstat

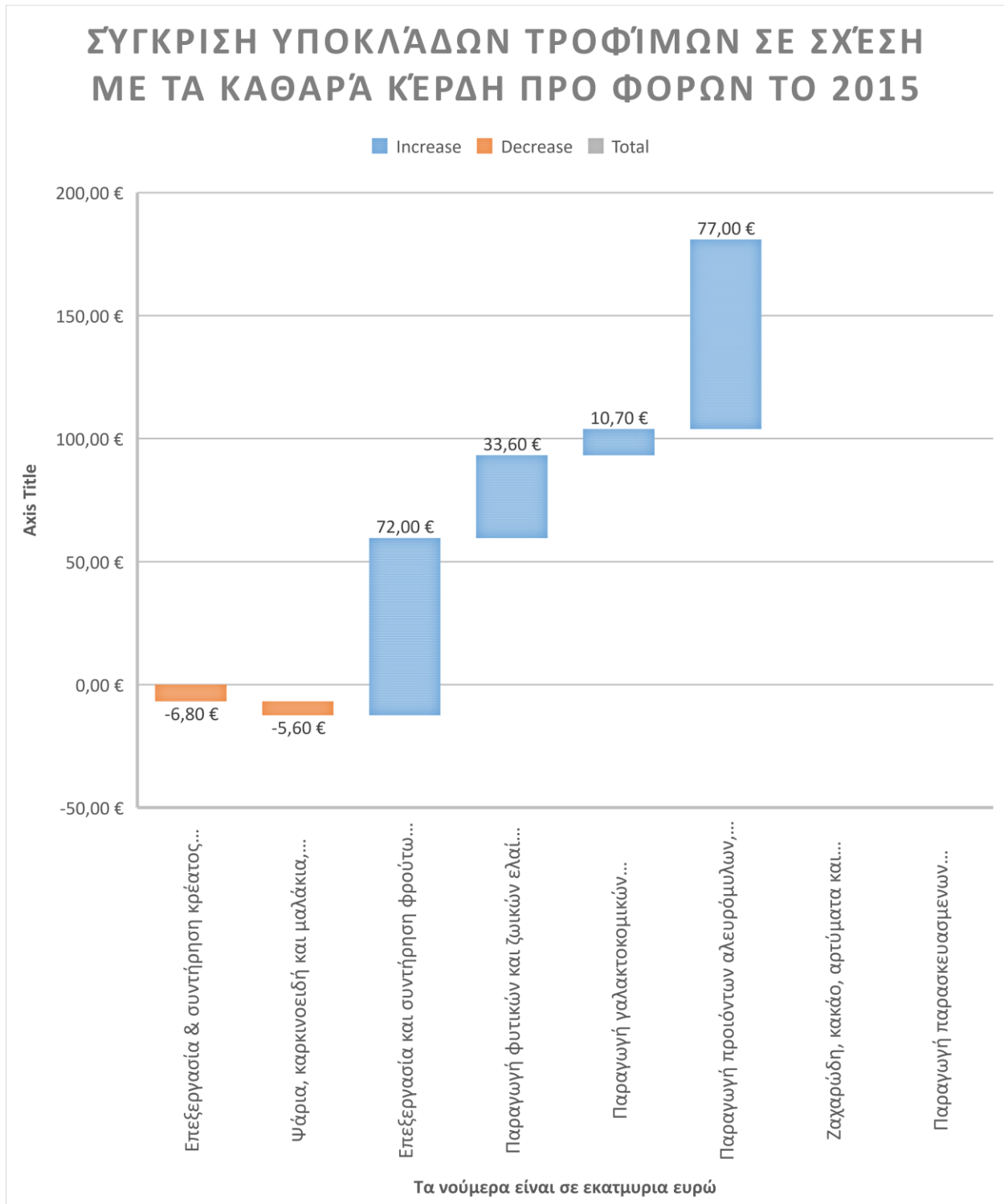
Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ελληνικών επιχειρήσεων, σε ποσοστό 68,6% εμφανίζει κερδοφορία, και μάλιστα πάνω από το 30% αύξησης από τα προηγούμενο έτος. Επίσης παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό τροφίμων αν το δείγμα το ανάγουμε στο σύνολο, εμφανίζει κερδοφορία και μάλιστα σε σχεδόν διπλάσιο αριθμό επιχειρήσεων από αυτές που εμφανίζουν ζημιές. Αντίθετα οι εταιρείες με αύξηση κερδών, είναι τριπλάσιες σχεδόν με αυτές που εμφανίζουν ζημιές. Όμως με πάνω από 2 φορές περισσότερο αριθμό στις εταιρείες που είδαν την κερδοφορία τους να μειώνεται, σ' θγκριση βέβαια με αυτές που είδανε

τις ζημιές τους να μειώνονται. Τέλος το ποσοστό των επιχειρήσεων που εμφανίζουν κέρδη ή ζημιές μπορούμε να πούμε ότι είναι ίδιο, χωρίς να μαρτυράει κάτι ιδιαίτερο που να επηρεάζει την μεταβολή αυτή.

Πηγή: Hellstat

Παρόλο που το 2015, έχουμε γενικά θετικότερη εικόνα στα γενικά στοιχεία του κλάδου, αν αναλύσουμε περισσότερο τους επιμέρους κλάδους παρατηρούμε τον κάτωθι σχεδιάγραμμα.

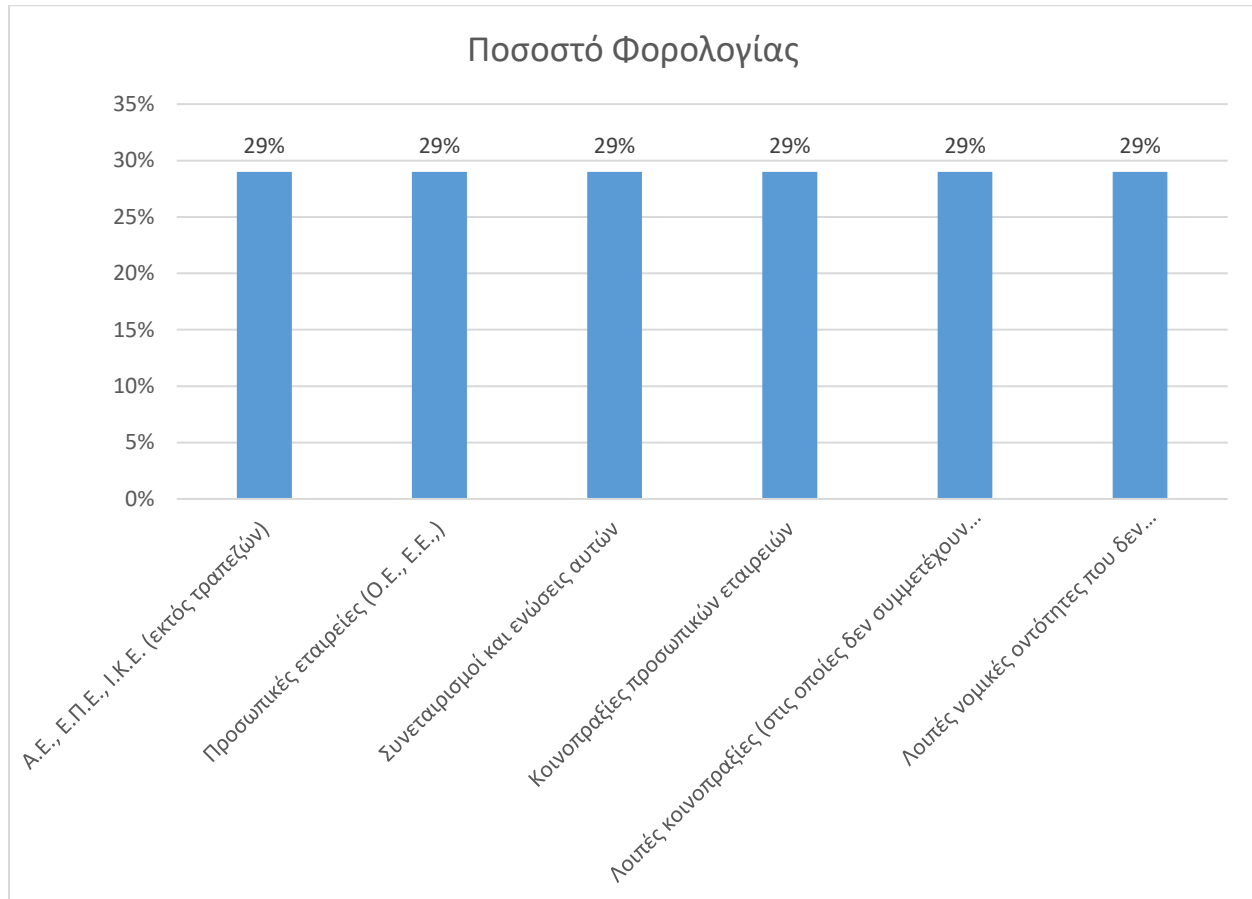
Πηγή: Hellastat

Κεφάλαιο 3. Ανάλυση υποκλάδων στο σήμερα

Σε επίπεδο υποκλάδων σε όρους καθαρών αποτελεσμάτων χρήσης προ φόρων το 2015, σχεδόν όλοι παρουσιάζουν αθροιστικά θετικά αποτελέσματα, εκτός από το κρέας, τα βρώσιμα αλιεύματα, αλλά και τα ποτά, κλάδοι οι οποίοι καταγράφουν ζημίες στο σύνολό τους. Το 2014, οι ίδιοι κλάδοι, εκτός των ποτών, είχαν επίσης παρουσιάσει ζημίες. Τα υψηλότερα κέρδη προ φόρων σημειώνουν τα επεξεργασμένα φρούτα και λαχανικά (€72 εκατ.) και τα άλλα είδη διατροφής (€53 εκατ.), ενώ οι ίδιοι κλάδοι είχαν παρουσιάσει και τα υψηλότερα συνολικά κέρδη και το 2014. Οι επιχειρήσεις κρέατος καταγράφουν απώλειες που αγγίζουν τα €6,8 εκατ. το 2015, ενώ στα αλιεύματα οι απώλειες φθάνουν στα €5,6 εκατ. για το ίδιο έτος.

Εξέλιξη φορολογικού περιβάλλοντος

Τέλος το τέλος του 2015, τα κέρδη αυτά φορολογούνται με ποσοστό φορολογίας 29% όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα.

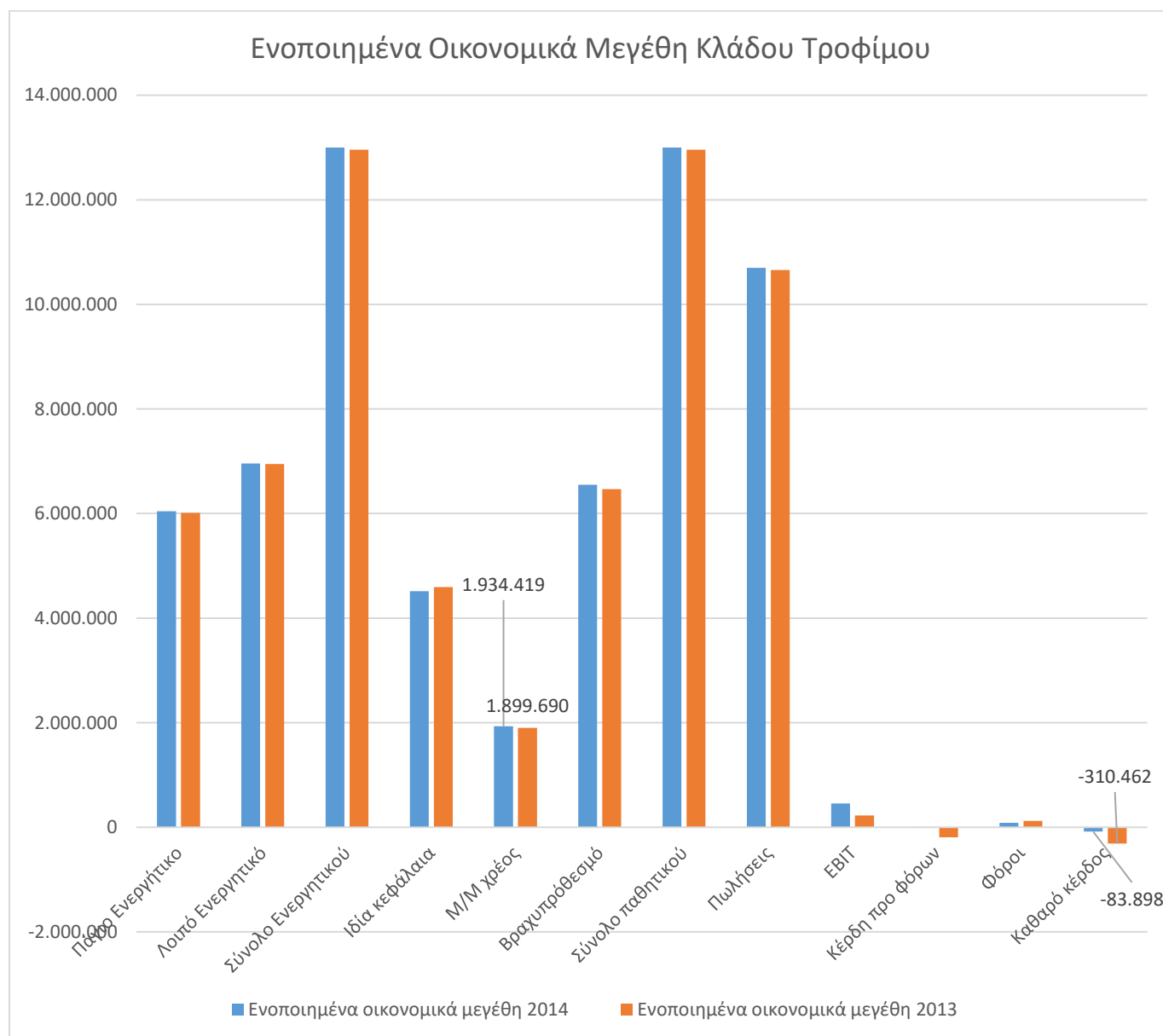

Πηγή: <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/27056>

Αν συνυπολογίσουμε σε αυτό το ποσοστό το ποσοστό προκαταβολής φόρου που είναι 100%, τότε φτάνουμε σε φορολογία του ποιο κερδοφόρου κλάδου των τροφίμων (Φρούτα & Λαχανικά) της τάξεως του 58%.

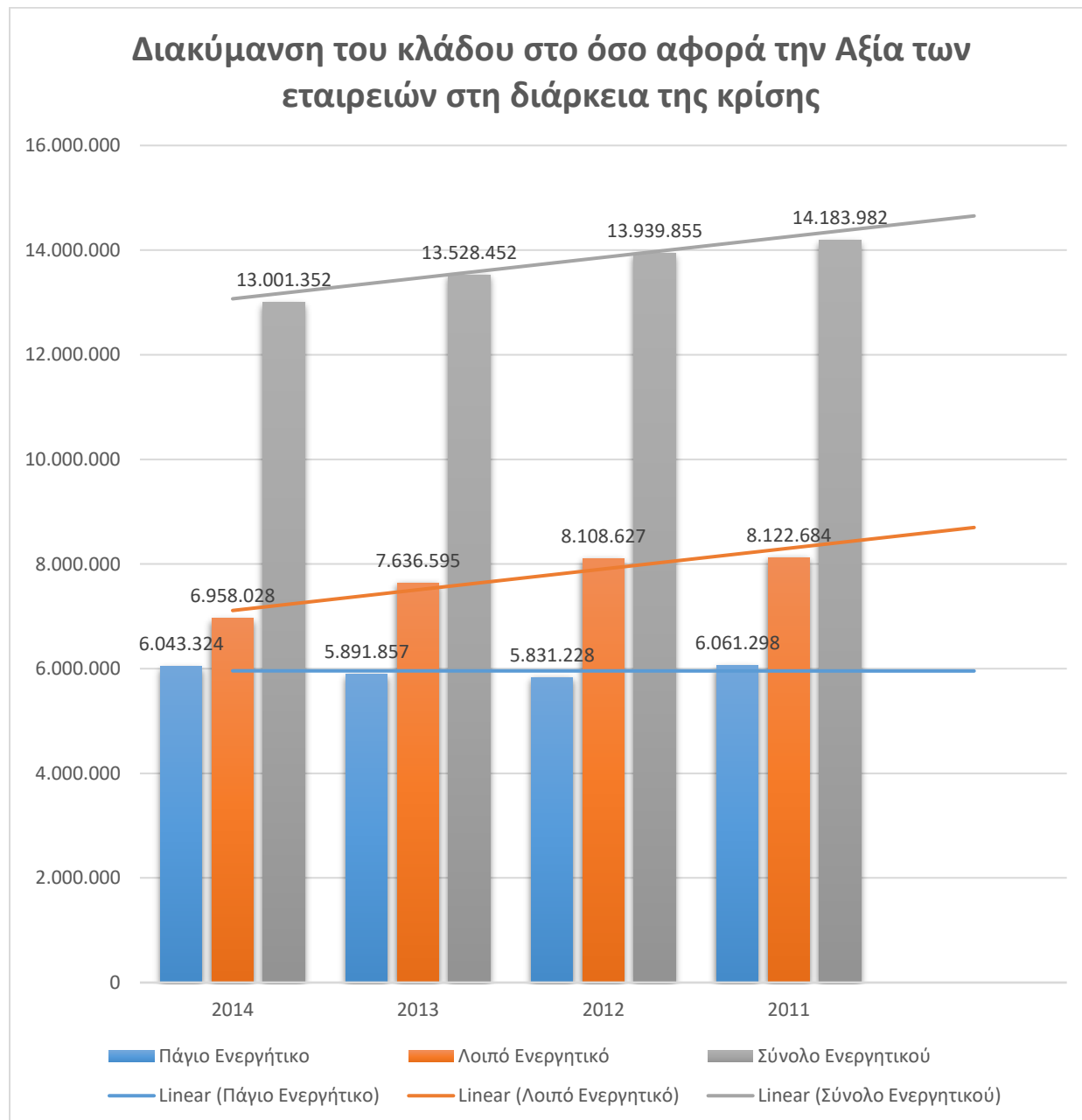
Σύγκριση γενικά του κλάδου

Συγκρίνοντας τα ενοποιημένα οικονομικά μεγέθη του κλάδου, για το έτος 2014 και 2013 παρατηρούμαι από το κάτωθι σχεδιάγραμμα, ότι υπάρχει μία τάση άυξηση του καθαρού κέρδους, το οποίο επιβεβαιώνεται με τα προαναφερθέντα στοιχεία του 2015. Όμως συπολογίζοντας το Μ/Μ χρέος συμπαιρένουμαι ότι και το 2015 οι επειρηρήσεις των τροφίμων την αύξηση της κερδοφορίας θα την δαπανήσουν σε χρέοι που έχουν, επιβαρυνθεί κατά τα προηγούμενα χρόνια.

Πηγή: www.inr.gr, 7 Οκτωμβρίου 2015

Η διακύμανση του κλάδου τροφίμων στα χρόνια της κρίσης και ποιο συγκεκριμένα από το 2011 έως το 2014, όπου υπάρχουν δεδομένα έχει περάσει από διάφορα στάδια, όπως παρατηρούμαι στο παρακάτω διαγράμματα.

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Από τον πίνακα 1, παρατηρούμε ότι, ο κλάδος τροφίμων έχει χάσει με το πέρασμα των ετών της κρίσης, μέρος της αξίας του, που κατά μεγάλο μέρος οφείλεται σε απώλειες, στο μέρος του ενεργητικού, όπου θεωρείται άυλο.

Κεφάλαιο 4. Σύγκριση οικονομικών στοιχείων κλάδου στα χρόνια της κρίσης

Δηλαδή δείχνει ότι οι επιχειρήσεις των τροφίμων , έχουν μεταβάλει ελάχιστα την πάγια περιουσία τους, και μάλιστα δείχνει το γράφημα την απόκτηση του αρχικού χαμένου κεφαλαίου στο πέρασμα των χρόνων της κρίσης. Οι πάγια περιουσία τους περιλαμβάνει:

1. Ασώματες ακινητοποιήσεις (Σήματα, Λογισμικά κ.α.)
2. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (Κτίρια, Μηχανήματα κ.α.)
3. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

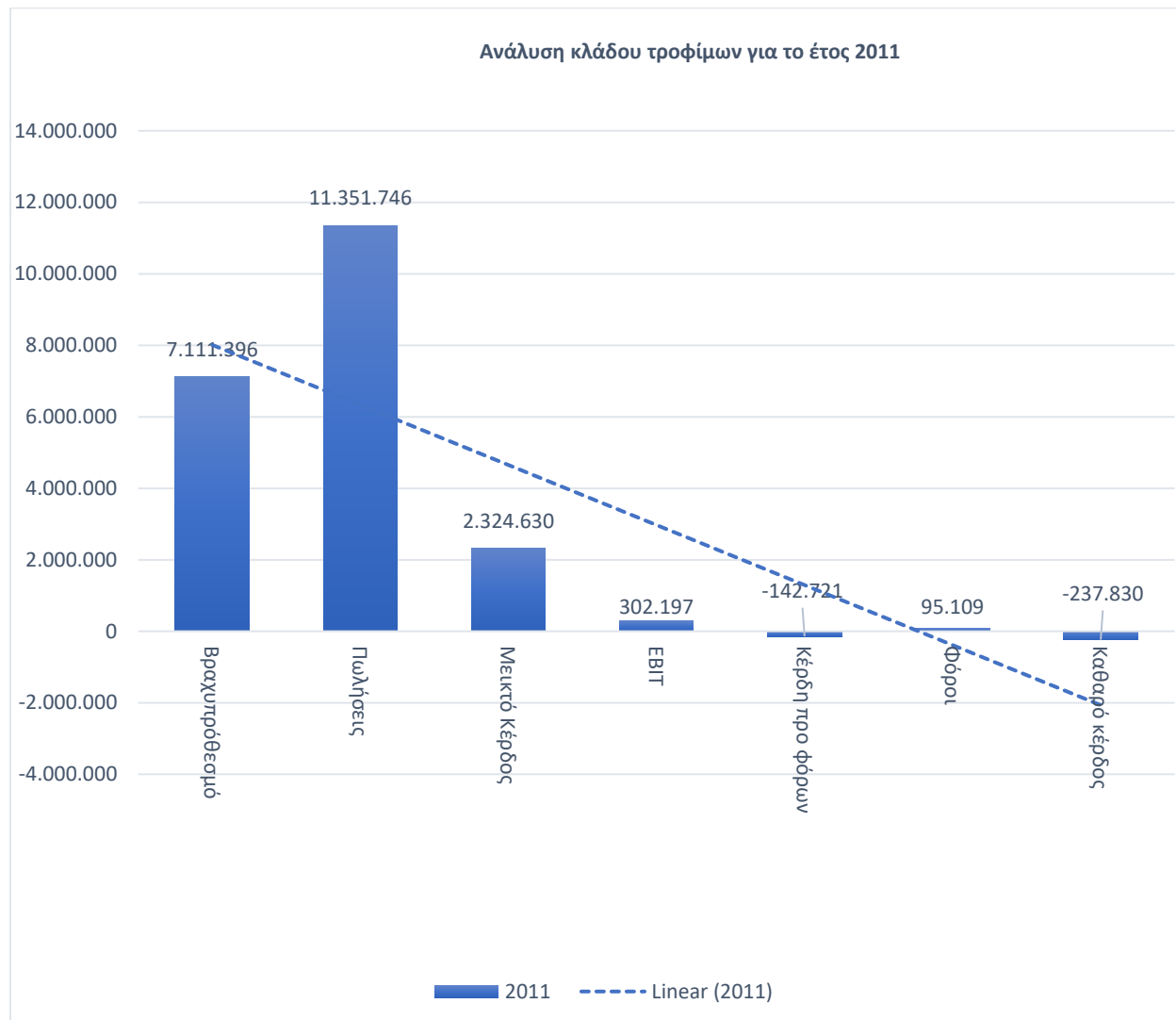
ενώ όμως έχουν αναγκαστεί να περιορίσουν αισθητά την άυλη περιουσία τους. Αυτό από μόνο του μπορεί να οφείλεται στους εξείς παράγοντες:

1. Μείωση Αποθέματων (Εμπορεύματα, Υλεις, Προϊόντα κ.α.)
2. Μείωση Απαιτήσεων (Υπόλοιπα Πελατών κ.α.)
3. Μείωση έκδοσης Χρεόγραφων
4. Μείωση Διαθεσίμων

Φαίνεται μια τάση , οδήγησεις ολοκληρου του κλάδου σε ποιο λιτή λειτουργία, αξιολόγηση του υπάρχοντος πελατολογίου, αλλά και μείωση του κεφαλαίου, που είχανε στο παρελθόν για ρευστότητας.Ο κλάδος τον τροφίμων, παρόλο που μείωσε το σύνολο του ενεργητικού του, δεν δείχνει ότι απώλεσε πολλά από πραγματική πάγια περουσία.

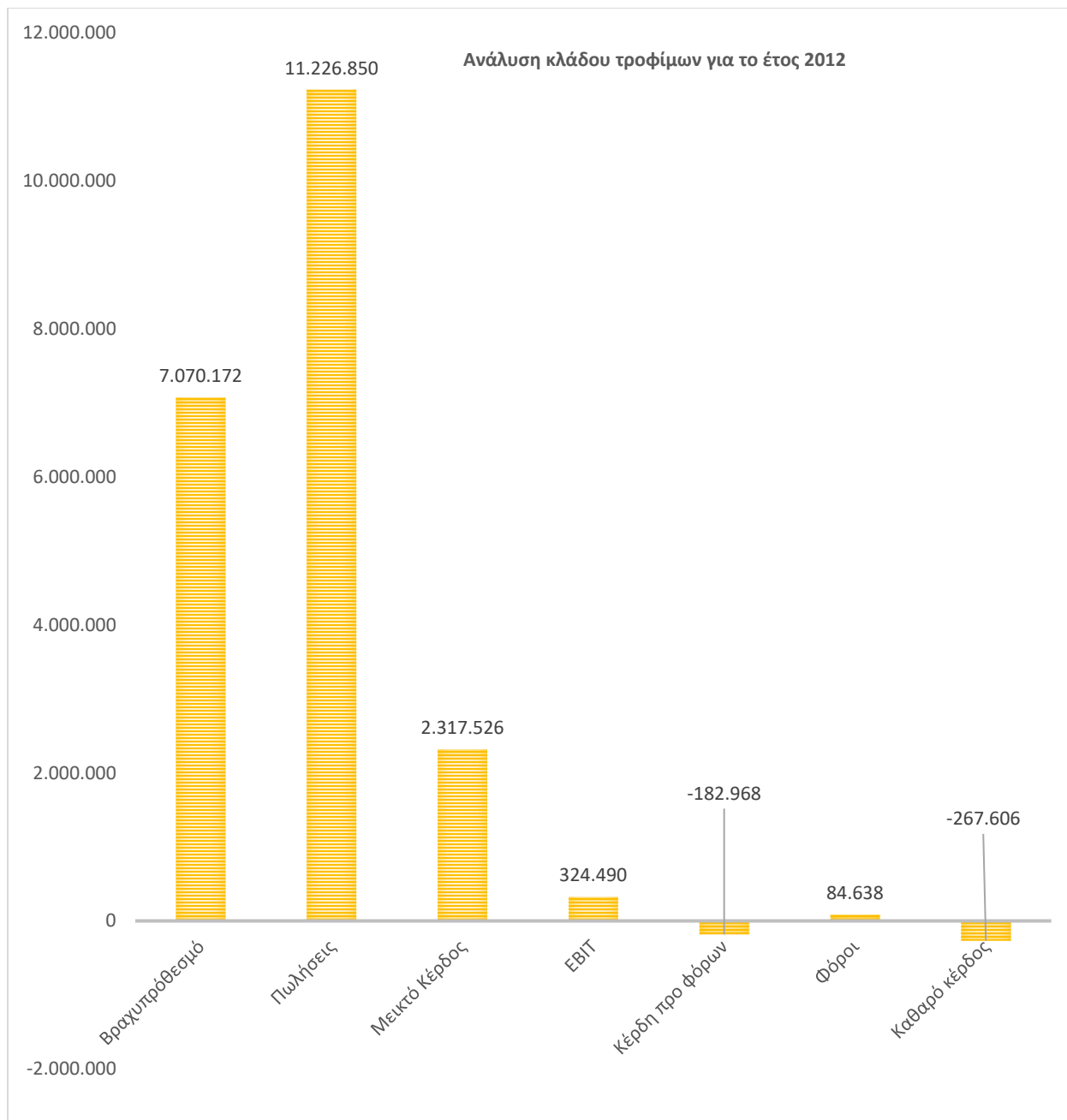
Σύγκριση των οικονομικών μεγεθών του κλάδου ανά έτος

Η σύγκριση του κλάδων ανά έτος μας παρουσιάζει τα παρακάτω διαγράμματα:

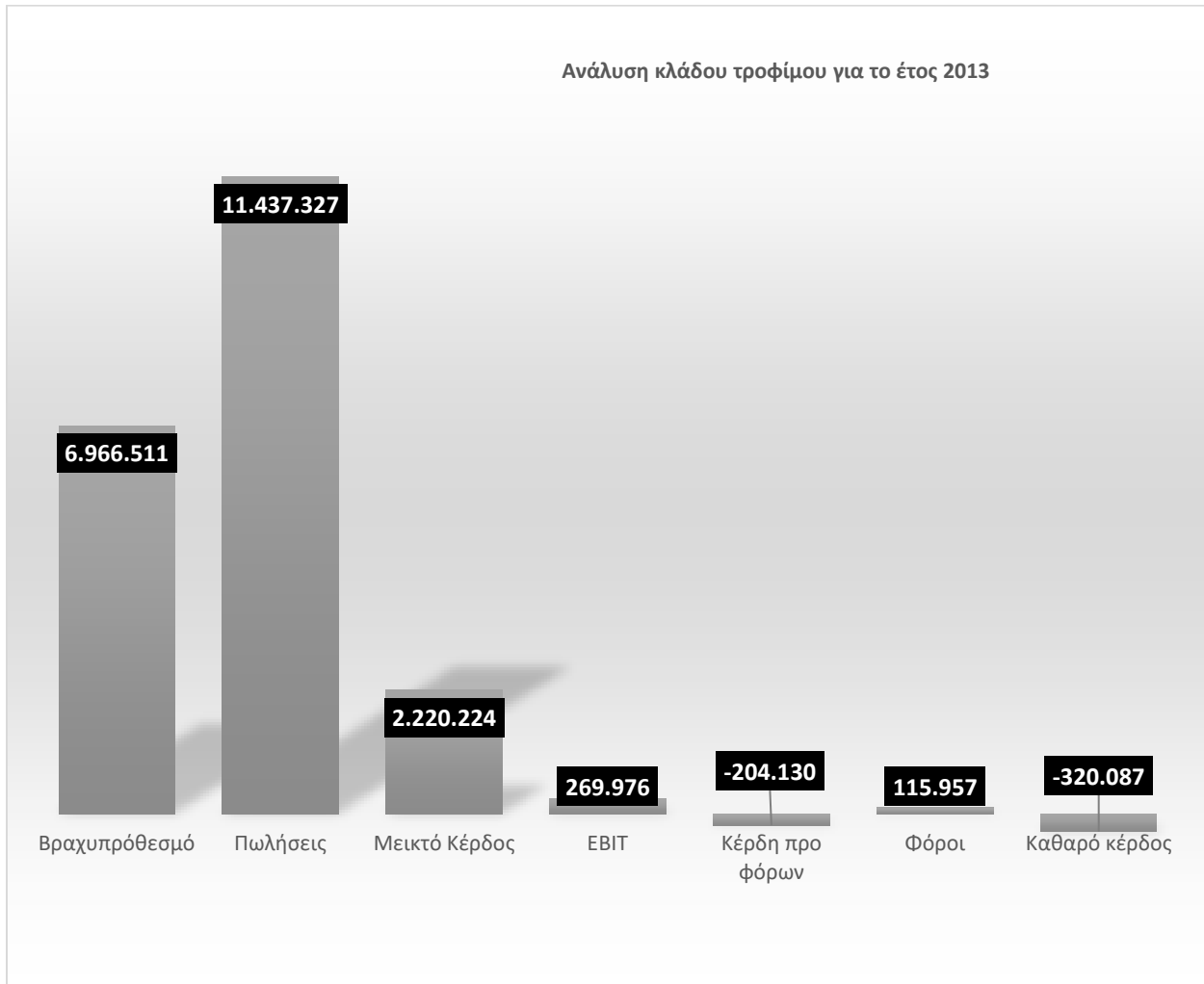
Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Παρατηρώντας ότι το 2011, το ύψος των πωλήσεων είναι αρκετό για, να καλύψει το μεγάλο βραχυχρόνιο χρέος που υπάρχει στον κλάδο, δημιουργώντας παράλληλα ένα μεικτό κέρδος της τάξεως των 2.324.630 ευρώ, το οποίο όμως δεν φτάνει για να καλύψει γενικά τα έξοδα πρην τους φόρους και έχει ως αποτέλεσμα, ο κλάδος γενικότερα να εμφανίζει αρνητικό καθαρό κέρδος. Παρατηρούμαι επίσης ότι οι φόροι κυμαίνονται σε επίπεδα χαμηλότερα των 100.000 χιλιάδων.

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

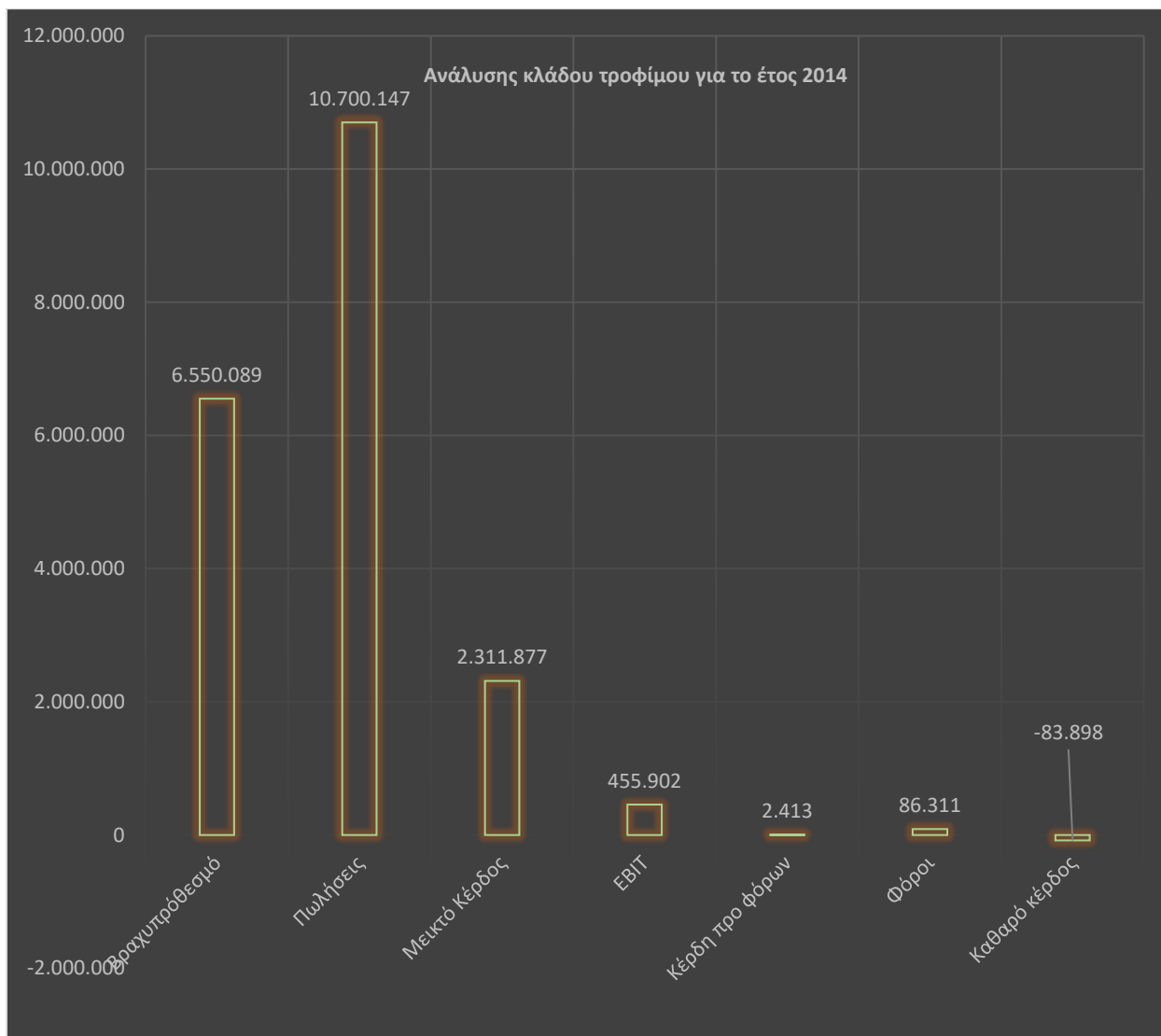
Το επόμενο έτος οι διακυμάνσεις του κλάδου, είναι παραπλήσιες. Η μόνη διαφοροποίηση που παρατηρείται είναι στην ελαφριά πτώση των πωλήσεων, η οποία με τη σειρά της επιφέρει λιγότερους φόρους, συγκριτικά πάντα με το 2011, αλλά και παράλληλα αύξηση της απώλειας των καθαρών κερδών του κλάδου. Δεδομένου πάντα ότι το βραχυπρόθεσμο χρέος του κλάδου κινείται στο ίδιο επίπεδο με το 2011. Ακόμη φαίνεται ότι η φορολογία δεν έχει αυξηθεί το 2012. Το 2013, όπως φαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα:

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

δείχνει μια χρονιά όπου, οι τιμές του κλάδου έχουν συρικνωθεί, και έτσι ακόμα και που έχουμε αύξηση των πωλήσεων, μείωση του βραχυπρόθεσμου χρέους, παρατηρείται συρίκνωση του μεικτού κέρδους και άυξηση εκ νέου των απωλειών των καθαρών κερδών των εταιρειών του κλάδου. Αντίθετα βλέπουμε ότι αυξήθηκαν και οι φόροι. Μια και είναι της τάξεως των 20.000 περίπου περισσότεροι από τους φόρους το 2011, όπου οι πωλήσεις είναι παράπλησιες.

Τέλος το έτος του 2014, βλέπουμε μια τάση αλλαγής των οικονομικών στοιχείων του κλάδου. Παρατηρώντας λοιπόν το παρακάτω συγκριτικό διάγραμμα για το έτος 2014 συμπαιρένουμαι, ότι υπάρχει μια αισθητή μείωση του βραχυχρόνιου χρέους, που με τη σειρά του προκαλεί μια περαιτέρω μείωση των απώλειών των καθαρών κερδών. Παράλληλα εμφανίζεται αύξηση του μεικτού κέρδους, του EBIT και των κερδών προ φόρων.

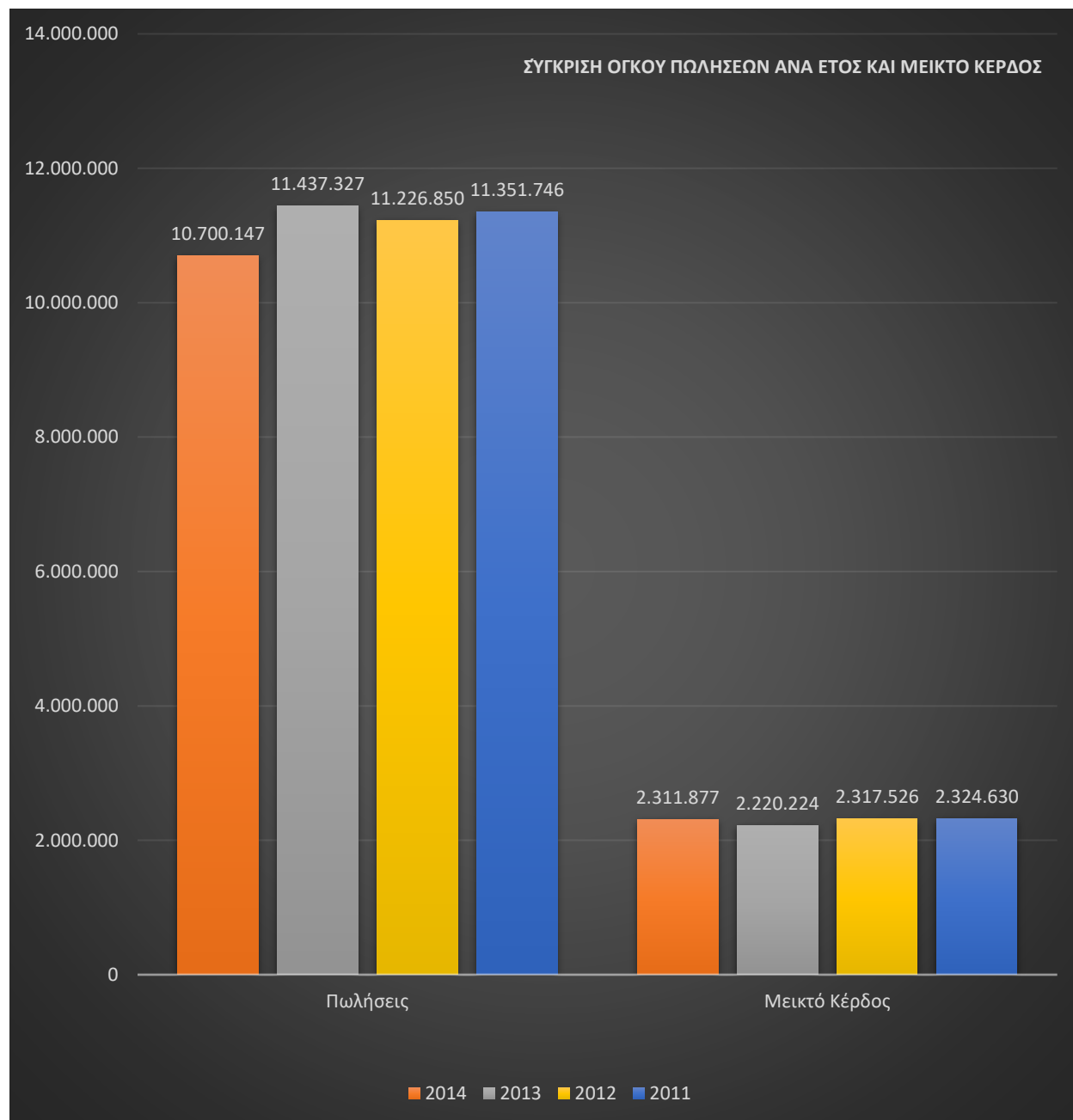
Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Η αγορά όμως δεν έχει συνέλθει, εξού και παρατηρούμαι πτώσει του ετήσιου τσίρου από τα προηγούμενα έτη και κατά συνέπεια πτώση και των φόρων που επίσης και αυτή την χρονιά παραμένουν υψηλοί.

Γενικά συμπεράσματα με βάση τη σύγκριση οικονομικών μεγεθών

Τα παραπάνω στοιχεία φαίνονται πιο αναλυτικά από τα παρακάτω διαγράμματα, όπου παρατηρούμαι συνολικά τα δεδομένα στα έτη σύγκρισής μας.

Συγκρίνοντας αρχικά τον τσίρο με το μεικτό κέρδος διακρίνουμε το παρακάτω διάγραμμα:

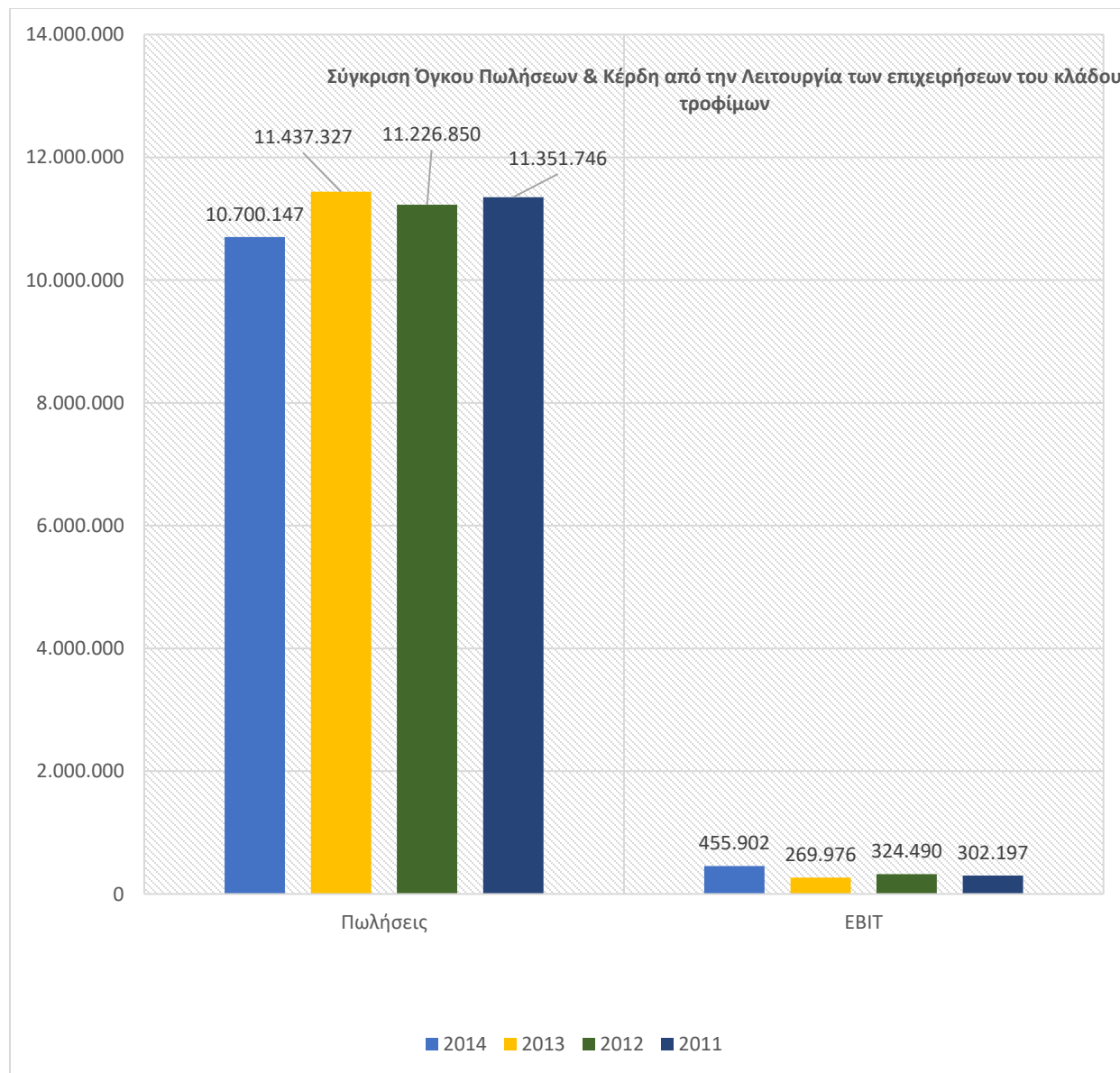

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

όπου παρατηρούμαι την μεταβολή του τσίρου του κλάδου, σε σύγκριση με το μεικτό κέρδος. Οι μεταβολές στον τσίρο δεν είναι πολύ μεγάλες, εκτός από το έτος 2014.

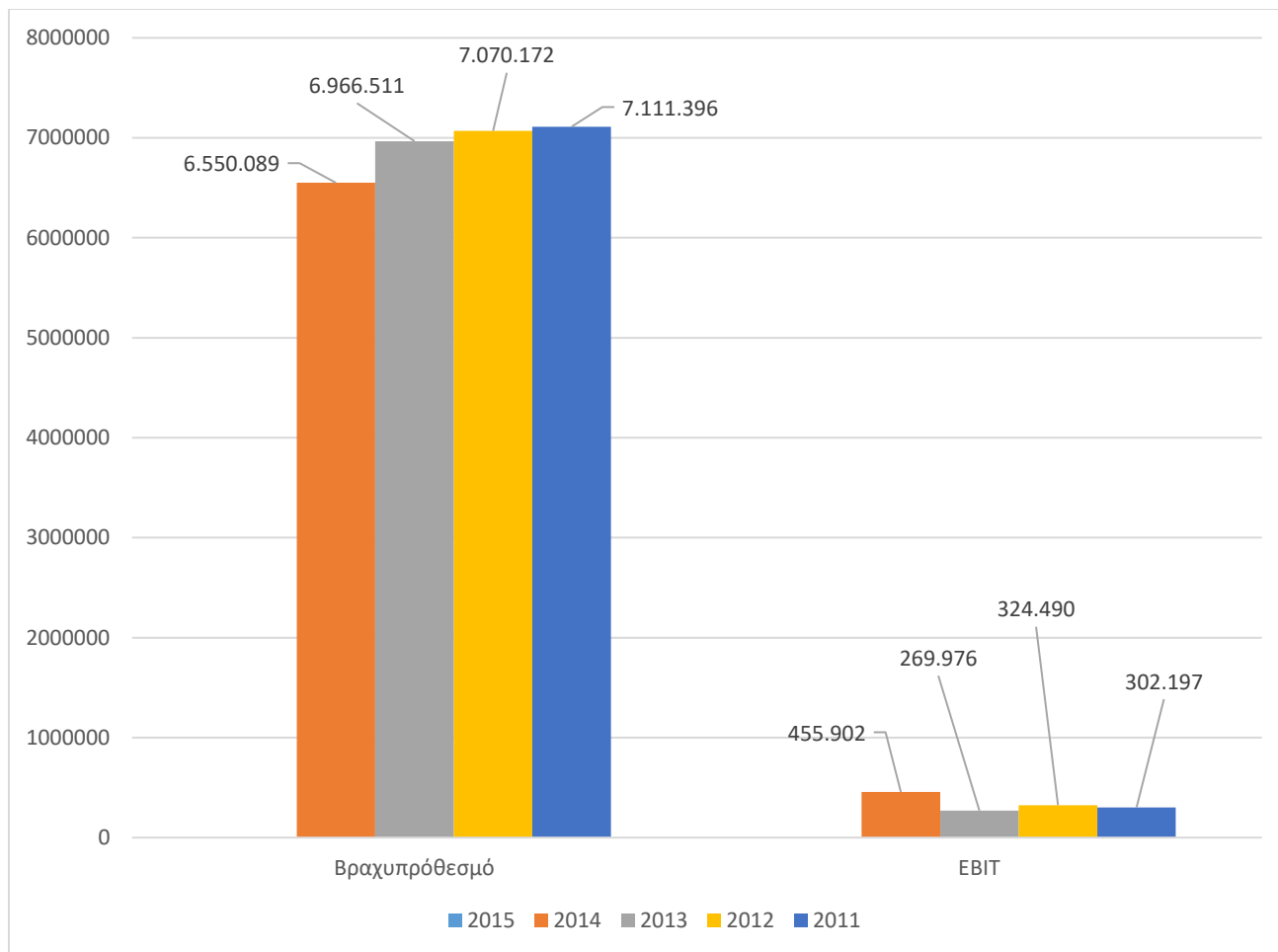
Παρόλο όμως που το μεικτό κέρδος παραμένει στα ίδια περίπου επίπεδα, κάθε έτος, είναι ένα φαινόμενο που οφείλεται στη μεγάλη συμπίεση των τιμών των μικρών του κλάδου.

Αυτό το αποτέλεσμα επαληθεύεται από το επόμενο διάγραμμα, όπου η σύγκριση του τσίρου του κλάδου, σε σχέση με τα κέρδη από την λειτουργία των επιχειρήσεων δεν ακολουθούν την ίδια πορεία.

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Επίσης όπως παρατηρούμαι από το επόμενο διάγραμμα, ως συνέπεια της πίεσης που ασκείθηκε στις τιμές του κλάδου, όχι μόνο κατάφερε ο κλάδος να αυξησει τα λειτουργικά του κέρδη, αλλά παράλληλα να μειώσει και το βραχυχρόνιο χρέος.

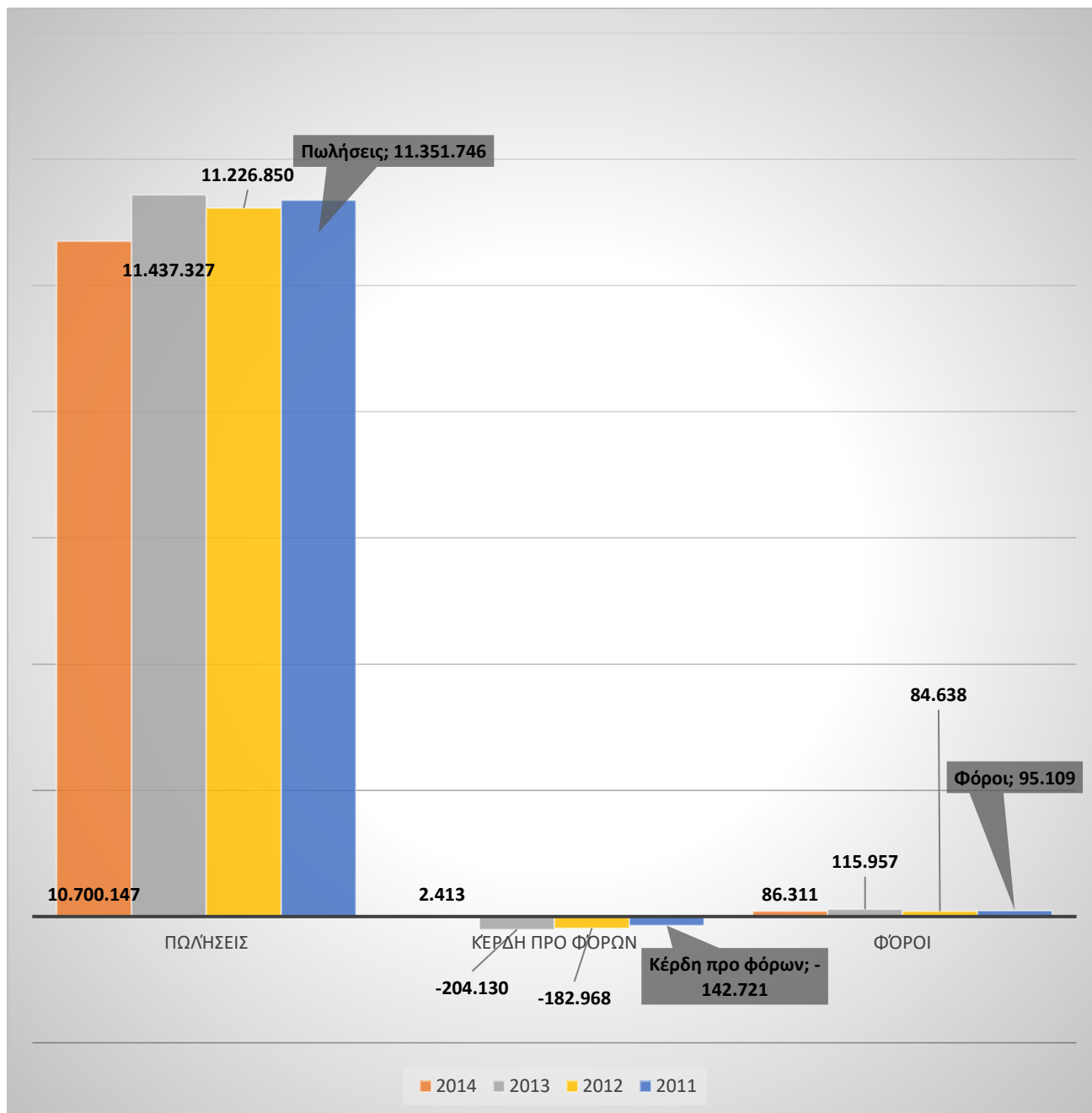

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Ο κλάδος, τα έτη αυτά, αρχίζει και ξεκαθαρίζει τις ζημιογόνες επιχειρήσεις και αυτό φαίνεται και από το σχεδιάγραμμα που ακολουθεί, όπου πλέον έτος με το έτος τα κέρδη προ φόρων γίνονται όλο και πιο θετικά.

Το αρνητικό που φαίνεται όμως είναι η συρίκνωση της αγοραστικής δύναμης, με αποτέλεσμα ο κλάδος να εμφανίσει μείωση του συνολικού τσίρου και παράλληλα παρατηρούμαι ότι από το έτος 2013 έχουμε άυξηση της φορολογίας.

Όμως ο κλάδος δείχνει ότι το έτος 2014, έχει σημάδια ανάκαμψης και αυτό αποδεικνύεται από την πρώτη φορά θετική απεικόνιση των κερδών προ φόρων που ο κλάδος εμφανίζει. Το γεγονός αυτό οφείλεται, καθαρά στην πολύ καλύτερη λειτουργία των εταιρειών του κλάδου, αλλά και στη μείωση του βραχυπρόθεσμου χρέους.

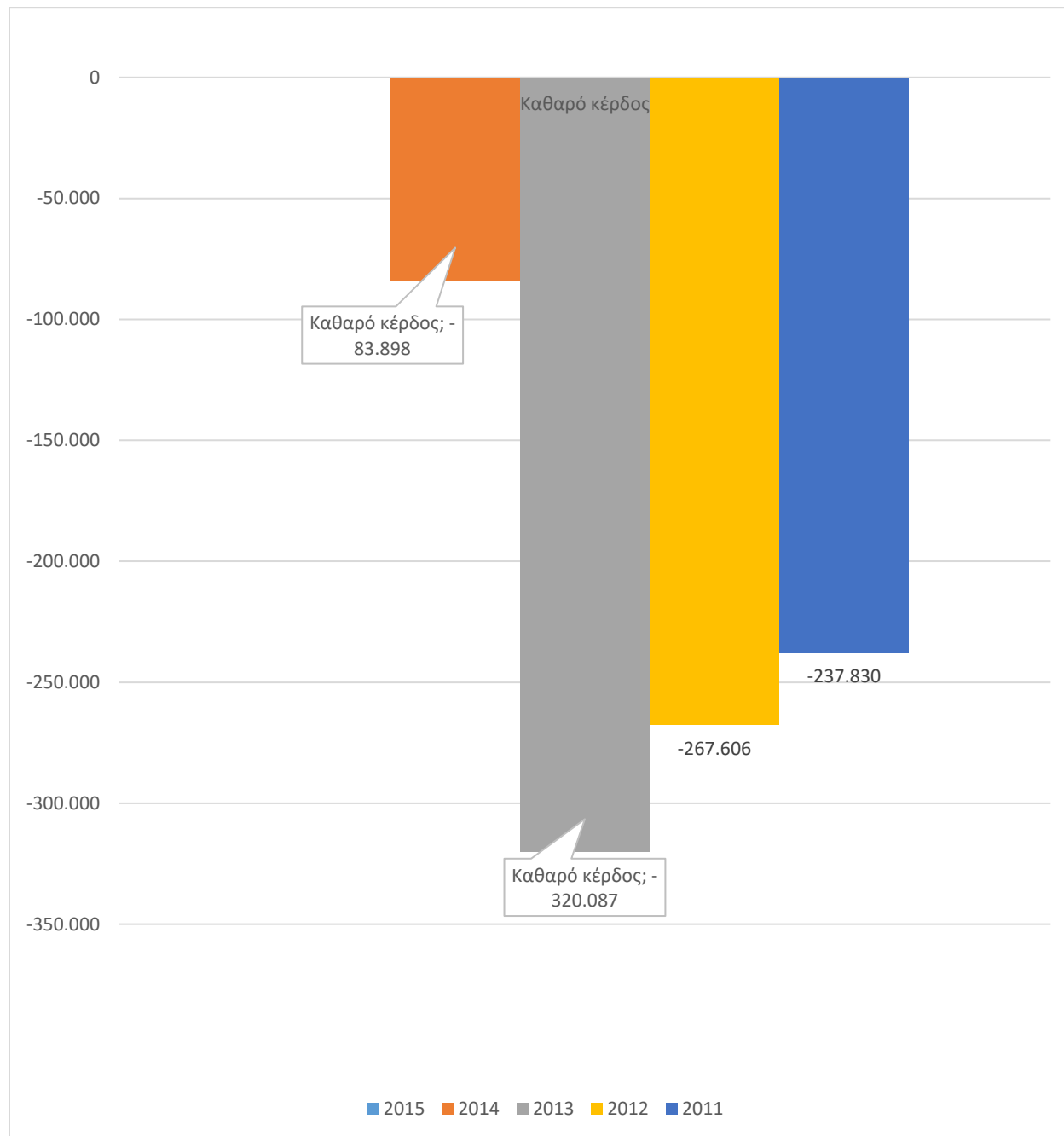

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Οι τάσεις του κλάδου για ανάκαμψη παρουσιάζονται και στην καθαρή κερδοφορία του κλάδου. Παρατηρούμαι ότι από το 2011 έως το 2013 οι απώλειες των καθαρών κερδών είναι όλο και αυξανόμενες, αλλά το 2014 παρατηρούμαι μεγάλη μείωση των απωλειών και μάλιστα σε

Κεφάλαιο 4. Σύγκριση οικονομικών στοιχείων κλάδου στα χρόνια της κρίσης

επίπεδα που προσδίδουν μεγάλη αισιοδοξία για το μέλλον. Φτάνουν μάλιστα το από (- 320.087 στα (- 83.898), βελτίωση της τάξεως περίπου του 75%.

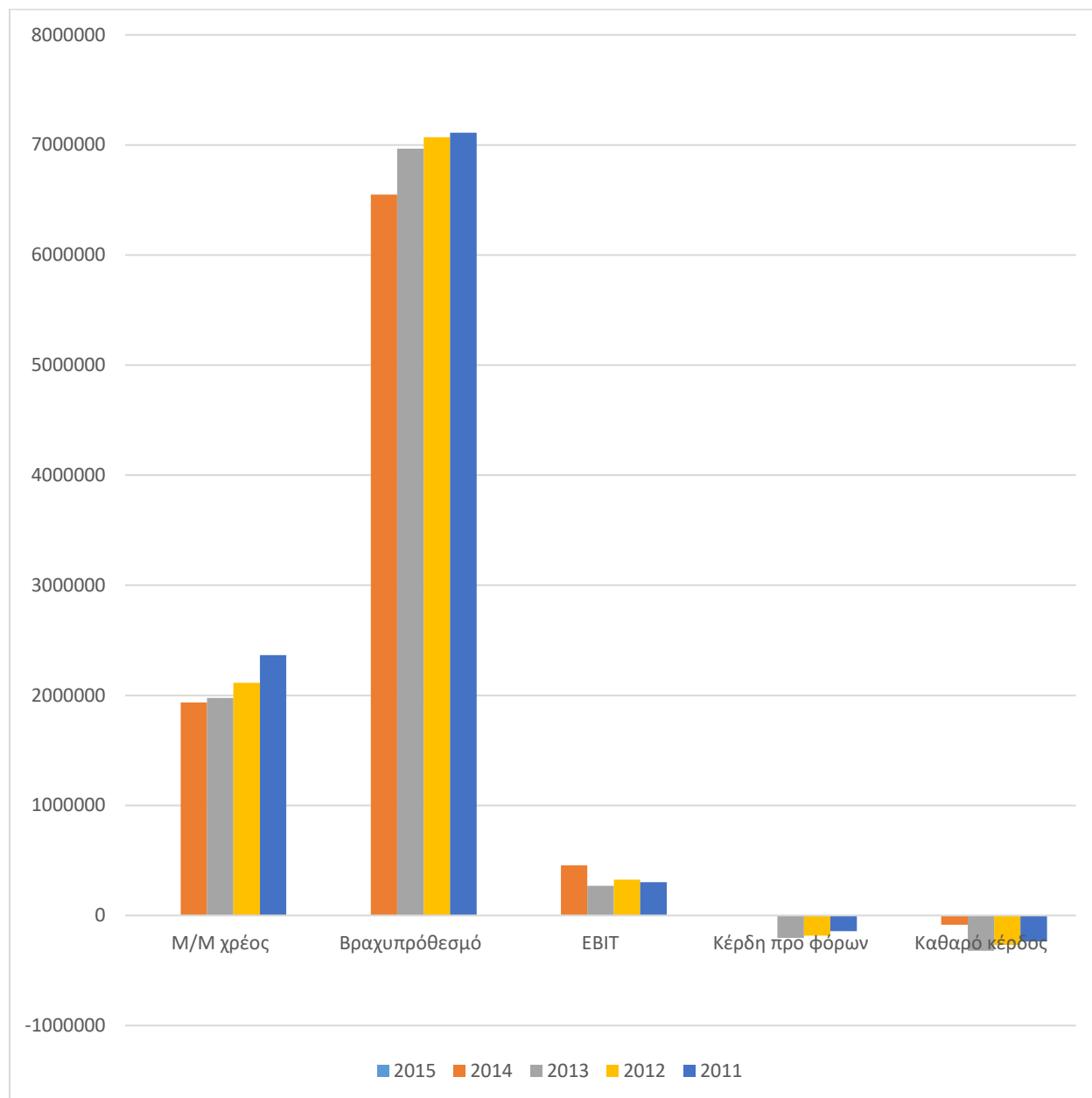

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Τέλος δεδομένου όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα, η μείωση του βραχυπρόθεσμου και του Μ/Μ χρεούς το 2014, σε συνδιασμό με την αύξηση του EBIT, ενώ η φορολογία,

Κεφάλαιο 4. Σύγκριση οικονομικών στοιχείων κλάδου στα χρόνια της κρίσης

παραμένει σταθερή σε ποσοστό, μας δείχνει σημάδια όπου μόνο αισιοδοξία μπορεί να υπάρξει για τις μελλοντικές χρονιές του κλάδου.

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics

Γενικά συμπεράσματα

Όπως είναι φανερό η κερδοφορία τα τελευταία χρονιά στην Ελλάδα της κρίσης έχει σημειώσει σημαντικές μειώσεις. Παρόλο που οι μειώσεις στις πωλήσεις και τα μειωμένα κέρδη είναι γεγονός, ο IOBE υποστηρίζει ότι ο κλάδος έχει συντηρήσει τα επίπεδα ρευστότητας σε σχετικά ικανοποιητικό βαθμό, όπως και τη διαπραγματευτική του δύναμη έναντι των προμηθευτών. Επιπλέον, αυτό που καθίσταται σαφές μέσα από τη μελέτη του κλάδου είναι ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου συμβάλλουν σε μεγαλύτερα ποσοστά στις συνολικές πωλήσεις του κλάδου.

Ο κλάδος εμφανίζει σταδιακά βελτίωση των καθαρών κερδών του, αλλά σε γενική εικόνα είναι αρνητικός. Αυτό οφείλεται διότι μόνο οι πολύ μικρές επιχειρήσεις θα λέγαμε ότι κατάφεραν να επιτύχουν θετικό περιθώριο κέρδους. Τις καλύτερες επιδόσεις τις είχαν οι μεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες σημείωναν αύξηση σχεδόν κάθε χρόνο, ενώ οι μεγάλες εταιρείες του κλάδου, είχαν ζημιές στα καθαρά κέρδη τους. Δεδομένου ότι οι τελευταίες συμμετέχουν στο μεγαλύτερο ποσοστό του τσίρου του κλάδου, είναι λογικό ο κλάδος των τροφίμων να εμφανίζει αρνητικά νούμερα, όπως παρατηρήσαμε από την ανάλυσή μας.

Εγχώριες προκλήσεις και προβλήματα

Ακριβώς επειδή ο κλάδος τροφίμων και ποτών είναι υψίστης σημασίας για την ελληνική οικονομία, αντιμετωπίζει μια σειρά από διεθνείς προκλήσεις που σχετίζονται με τον ανταγωνισμό, αλλά και διάφορα προβλήματα που πηγάζουν από την ελληνική πραγματικότητα, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια.

- Οι έντονες αλλαγές, σε κοινωνικούς θεσμούς, οικονομικά ζητήματα,
- τεχνολογικές εξελίξεις που διαδραματίζονται σε διεθνές επίπεδο, ο κλάδος έχει να

αντιμετωπίσει μια σωρεία προβλημάτων που παρουσιάζονται πιο κάτω:

- Οι αλλαγές που δημιουργεί η οικονομική συγκυρία και η οποία επιδρά έντονα στις καταναλωτικές συνήθειες και στα εισοδήματα των καταναλωτών.

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

- Η πτώση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών, έχει οδηγήσει τους καταναλωτές στην επιλογή προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας από τα επώνυμα προϊόντα.
- Η μειωμένη ρευστότητα που αντιμετωπίζουν αρκετές επιχειρήσεις και η μείωση των χρηματοδοτήσεων από τις τράπεζες έχουν επιφέρει εξάντληση των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων και χαμηλή κινητικότητα του χρήματος.
- Το ανεπαρκές θεσμικό πλαίσιο και οι επισφαλείς απαιτήσεις σε σχέση με την αναποτελεσματική δημόσια διοίκηση, έχουν κατά πολύ χειροτέρευση το κλίμα για εμπορικές συναλλαγές.
- Οι μειωμένες επενδύσεις, τα προβλήματα μεταφοράς και τα χαμηλά όρια πιστώσεων που δίνουν οι ξένοι προμηθευτές έχουν δημιουργήσει αρκετές δυσκολίες στην παράγωγή των προϊόντων και έχουν αυξήσει το κόστος παράγωγής τους.

Μπορεί επιγραμματικά τα προβλήματα του κλάδου να είναι τα προαναφερμένα αλλά οι προκλήσεις του κλάδου είναι ποιο πολύπλοκες. Οι προκλήσεις αυτές φαίνονται παρακάτω:

- οι μεγάλες διακυμάνσεις των τιμών στις διεθνείς αγορές τροφίμων,
- η αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης για τρόφιμα,
- η άνοδος των αναδυόμενων οικονομικών που αυξάνουν τα μερίδια αγοράς παγκοσμίως,
- η συνεπαγόμενη εντατικοποίηση του ανταγωνισμού,
- τα προβλήματα της γεωργικής παραγωγής και
- η μείωση των διαθέσιμων φυσικών πόρων.
- οι αυξημένες καταναλωτικές απαιτήσεις αναφορικά με την ασφάλεια και ποικιλομορφία των προϊόντων τροφίμων,
- οι ανάγκες της βιωσιμότητας και της περιβαλλοντικής προστασίας, οι οποίες επιβάλλουν νέα παραγωγικά και αναπτυξιακά πρότυπα.
- οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, σε συνδυασμό με τη βελτίωση της ποιότητας και ποσότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου, διαμορφώνουν νέες συνθήκες παραγωγής, διάθεσης, εμπορίας και ανταγωνισμού.

Σε κάθε περίπτωση, δεν πρέπει να παραμείνει εκτός συζήτησης η υψηλή μεταβλητότητα των τιμών των τροφίμων σε διεθνές επίπεδο. Η αύξηση της διαφάνειας της αγοράς, της

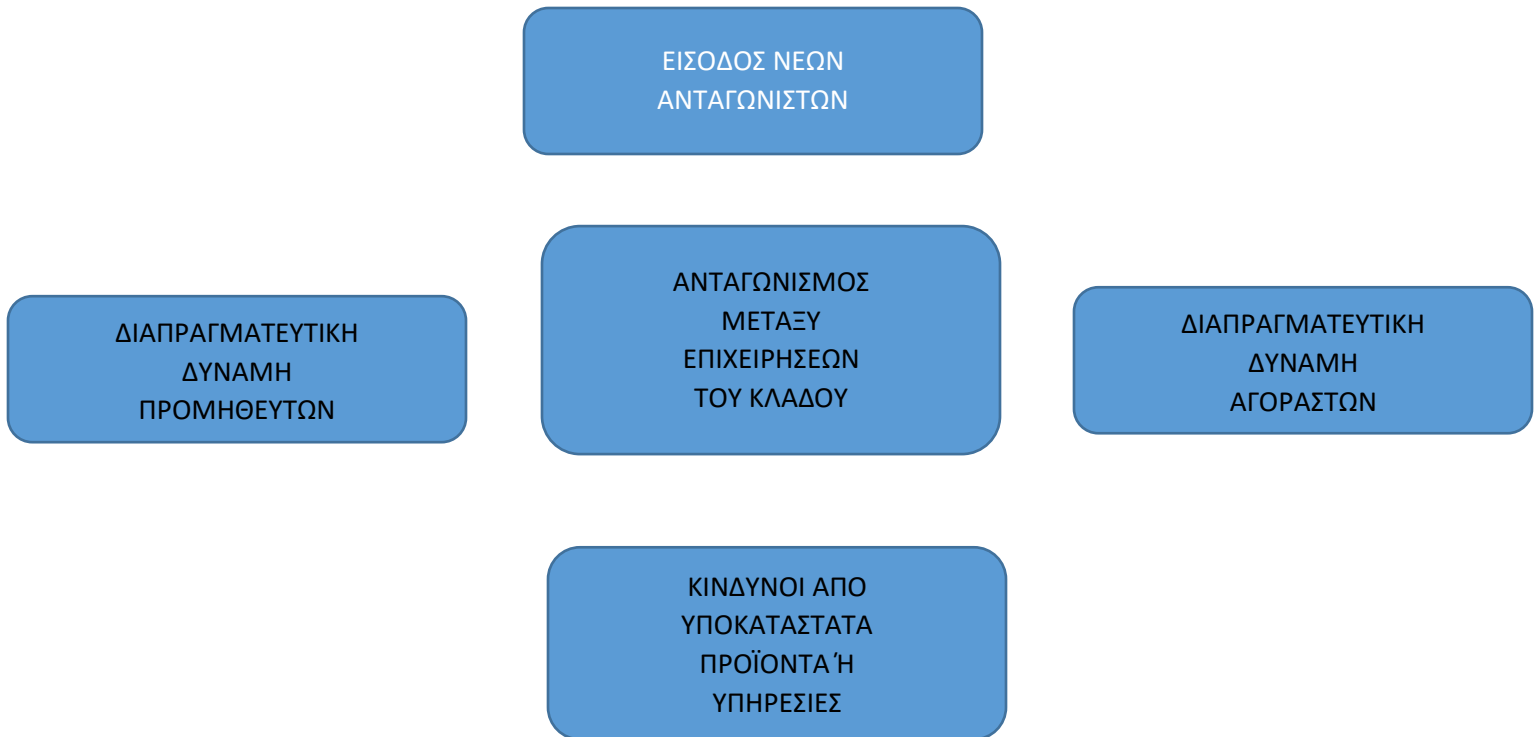
Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

αποτελεσματικότερης πληροφόρησης των παραγωγών και αγοραστών, της βελτίωσης του ρυθμιστικού πλαισίου και της βελτίωσης της παραγωγικότητας διαμέσου της ανάπτυξης πολιτικών για τα καύσιμα. Τέλος, σε εθνικό επίπεδο, η κυβέρνηση θα πρέπει να μεριμνήσει για τη δημιουργία μιας ενιαίας πολιτικής για την αγορά των τροφίμων, σε σχέση με την παραγωγική και την εφοδιαστική αλυσίδα. Η ενίσχυση των καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων, το έντονο μάρκετινγκ στο εξωτερικό των εξαιρετικών τοπικών προϊόντων, και η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων για τη χρήση νέων τεχνολογιών, είναι μονό μερικές κινήσεις που πρέπει να κάνει η κάθε κυβέρνηση.

Ανάλυση Porter κλάδου

Ο κλάδος δημιουργεί ευκαιρίες και δείχνει ότι έχει τάση να ξεπεράσει την κρίση. Αν κάποια εταιρεία θέλει να ασχοληθεί με τον κλάδο πρέπει να κατανοήσει τις ανταγωνιστικές δυνάμεις που δέχεται και να μπορέσει να βρεί τα δυνατά του σημεία. Μέσα από την κατανόηση, με βάση το μοντέλο των 5 δυνάμεων του Porter έχουμε τα ακόλουθα:

ΠΕΝΤΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΟΥ PORTER

Είσοδος Νέων Ανταγωνιστών

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τον κλάδο των τροφίμων δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα εμπόδια όσον αφορά την είσοδο νέων εταιρειών (παραγωγικών-εισαγωγικών) στο χώρο. Όσον αφορά τις νέες παραγωγικές εταιρείες του κλάδου, αυτές πρέπει να προβούν σε σχετικά υψηλές επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό (μονάδες παραγωγής-αποθήκες-μεταφορικά μέσα), ή να αναθέσουν την παραγωγή των προϊόντων τους σε τρίτες επιχειρήσεις. Οι νεοεισερχόμενες εισαγωγικές και παραγωγικές εταιρείες που επιθυμούν να έχουν περιφερειακή ή εθνική παρουσία πρέπει να αντιμετωπίσουν επίσης

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

το brand name των εδραιωμένων εταιρειών του κλάδου και τη φήμη που τις συνοδεύει. Επιπλέον πρέπει να ανταγωνιστούν και τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (private labels) που έχουν μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ. Γενικότερα στον τομέα των «επώνυμων» προϊόντων έχει ιδιαίτερη σημασία η αναγνωρισιμότητα του εμπορικού σήματος. Ως εκ τούτου, οι νέες εταιρείες θα πρέπει να δώσουν βαρύτητα στις ενέργειες μάρκετινγκ που θα πρέπει να ακολουθήσουν για τη διαφημιστική προβολή και προώθηση του προϊόντος κάθε εμπορικού σήματος, γεγονός που αυξάνει σημαντικά το αρχικό κόστος επένδυσης, το οποίο είναι μή ανακτήσιμο.

Κίνδυνοι από Υποκατάστατα Προϊόντα ή Υπηρεσίες

Τα τυποποιημένα έτοιμα φαγητά αντιμετωπίζουν έντονο ανταγωνισμό κυρίως σε επίπεδο λιανικής, όπου τα εστιατόρια γρήγορης εξυπηρέτησης, τα οποία εξαπλώνονται τα τελευταία χρόνια σε όλη την Ελλάδα ιδιαίτερα με τη μορφή οργανωμένων αλυσίδων, τάση στην οποία συμβάλει και η διάδοση του θεσμού του franchising. Επίσης η ανάπτυξη του θεσμού του delivery (παράδοση φαγητού στο σπίτι) τα τελευταία χρόνια, πρακτική που εφαρμόζουν όλο και περισσότερα εστιατόρια καθώς και οι αλυσίδες «fast food», λειτουργεί ανταγωνιστικά ως προς τα εξεταζόμενα προϊόντα. Η αγορά του «fast food» γνωρίζει σημαντική ανάπτυξη κατά τα τελευταία χρόνια, παρόλη τη μεγάλη κρίση, καθώς όλο και περισσότεροι καταναλωτές τα προτιμούν σαν μια εύκολη και γρήγορη λύση για τις διατροφικές τους ανάγκες.

Διαπραγματευτική Δύναμη Προμηθευτών

Κυριότεροι προμηθευτές των παραγωγικών εταιρειών του εξεταζόμενου κλάδου είναι οι επιχειρήσεις παραγωγής και εισαγωγής των πρώτων υλών και υλικών για την παρασκευή και τη συσκευασία των εξεταζόμενων φαγητών. Οι μεγάλες παραγωγικές εταιρείες έτοιμων φαγητών, οι οποίες έχουν εδραιωμένο όνομα στην αγορά, έχουν ισχυρή διαπραγματευτική δύναμη έναντι των προμηθευτών τους. Όσον αφορά τις εισαγωγικές εταιρείες, η διαπραγματευτική δύναμη των αντιπροσώπων/εισαγωγέων έναντι των προμηθευτών τους, εξαρτάται άμεσα από τη θέση που κατέχουν στην ελληνική αγορά

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

(μερίδιο), το ύψος των παραγγελιών που πραγματοποιούν, καθώς και από το βαθμό αποκλειστικότητας στη συνεργασία με το συγκεκριμένο προμηθευτή.

Διαπραγματευτική Δύναμη Αγοραστών

Βασική κατηγορία αγοραστών για τις εταιρείες του κλάδου είναι τα καταστήματα λιανικής πώλησης τροφίμων και κυρίως τα σούπερ μάρκετ, με τα τελευταία να διαθέτουν ισχυρή διαπραγματευτική δύναμη. Ειδικότερα οι μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ μέσω και της ανάπτυξης προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, ισχυροποιούν περαιτέρω τη θέση τους και τη διαπραγματευτική τους ικανότητα έναντι των προμηθευτών τους.

Ανταγωνισμός μεταξύ Επιχειρήσεων του Κλάδου

Η αγορά process food χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό τόσο συνολικά όσο και ανά κατηγορία. Στο ανταγωνιστικό περιβάλλον του κλάδου, οι εταιρείες επιδιώκουν το μεγαλύτερο δυνατό βαθμό «αναγνωρισιμότητας» του εμπορικού σήματός τους. Το ζήτημα της τοποθέτησης στα σημεία πώλησης αποκτά ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ότι ο χώρος στα σούπερ μάρκετ είναι περιορισμένος και συχνά αποτελεί πεδίο σκληρού ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων-προμηθευτών λόγω του μεγάλου αριθμού προσφερόμενων κωδικών σε σχέση με τον διαθέσιμο ωφέλιμο χώρο. Συγκεκριμένα, για όλες τις κατηγορίες προϊόντων απαιτείται σωστή τοποθέτηση των προϊόντων, έρευνα των καταναλωτικών τάσεων και σωστή προώθηση / προβολή, προκειμένου να επιτευχθεί υψηλότερη διείσδυση στα ελληνικά νοικοκυριά. Ο ανταγωνισμός αυτός έχει άμεση επίδραση στα κέρδη των εταιρειών του κλάδου λόγω της ανάγκης υψηλότερων παροχών προς τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ πολλές από τις οποίες διαθέτουν και έτοιμα φαγητά με το δικό τους εμπορικό σήμα. Τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας ανταγωνίζονται τα «επώνυμα» σε όλες σχεδόν τις κατηγορίες. Είναι γεγονός ότι, τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό, τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας των μεγάλων αλυσίδων σούπερ μάρκετ τυγχάνουν καλής αποδοχής από το κοινό, το οποίο βασίζει την εμπιστοσύνη του στην αξιοπιστία των αλυσίδων. Σε κάθε περίπτωση πάντως τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας διατίθενται σε χαμηλότερες τιμές επειδή δεν στηρίζονται στη διαφήμιση και στις συνήθεις προωθητικές ενέργειες που έχουν υψηλό κόστος.

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

Ο κλάδος ποιο συνοπτικά δείχνει ότι έχει δυνά και αδύνατα σημεία που πρέπει να εξετάσει, να βελτιώσει και να τον βοηθήσουν να γίνει ποιο ανταγωνιστικός στο απώτερο μέλλον, ώστε να μπορέσει να μεγαλύτερη κερδοφορία. Παρακάτω ακολουθεί μια ανάλυση swot που μαε υποδυκνύει τα γενικά χαρακτηριστικά του κλάδου.

Ανάλυση SWOT κλάδου

Δυνατά Σημεία

Το πλέον ισχυρό σημείο του εξεταζόμενου κλάδου είναι ότι καλύπτει μια βασική ανάγκη (διατροφή) του καταναλωτή. Οι σύγχρονοι ρυθμοί ζωής, ο όλο και λιγότερος ελεύθερος χρόνος στο σπίτι και η ανάγκη για γρήγορη και εύκολη σίτιση ενισχύουν την παρουσία του κλάδου. Η θέση αυτή ενισχύεται με την προσφορά ποικιλίας προϊόντων, γεύσεων και τιμών, αλλά και μέσα από την παρουσία εταιρειών με ισχυρά εμπορικά σήματα.

Αδύνατα Σημεία

Παράγοντες της αγοράς επισημαίνουν την προκατάληψη μέρους του καταναλωτικού κοινού ότι τα έτοιμα φαγητά υστερούν σε σύγκριση με τα σπιτικά όσον αφορά την ποιότητα, τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά, την υγιεινή και την ασφάλεια. Προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη του κοινού στα τυποποιημένα έτοιμα φαγητά χρειάζεται κατάλληλη διαφημιστική- ενημερωτική υποστήριξη, η οποία θα συνοδεύεται και από προωθητικές ενέργειες σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις σούπερ μάρκετ. Επισημαίνεται η ανάγκη να πεισθεί το κοινό ότι τα έτοιμα φαγητά είναι υγιεινά και ποιοτικά για όλη την οικογένεια, αποτελούν δε εύκολη και γρήγορη, αλλά όχι πρόχειρη λύση σίτισης. Οι διαμορφούμενες καταναλωτικές προτιμήσεις επιβάλλουν την ανάγκη ανανέωσης ή διεύρυνσης της ποικιλίας των φαγητών με νέες γεύσεις (π.χ. γεύματα με χαμηλά λιπαρά, διαίτης, ενισχυμένα με βιταμίνες και ευεργετικά συστατικά, ethnic γεύσεις), την ανάπτυξη πρωτοποριακών συσκευασιών και την προσαρμογή των μερίδων ώστε να απηχούν σε ένα ευρύτερο φάσμα καταναλωτών, πέρα από τα μονομελή νοικοκυριά και τους εργαζόμενους.

Ευκαιρίες

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής που χαρακτηρίζεται από τις αυξημένες επαγγελματικές υποχρεώσεις, η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και η μείωση του χρόνου για μαγείρεμα στο σπίτι επηρεάζουν θετικά την ανάπτυξη της συγκεκριμένης αγοράς. Το καταναλωτικό κοινό στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται σε σχετικά μεγάλο ποσοστό από

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

υψηλή επιλεκτικότητα και σχετική ανελαστικότητα στις γευστικές του απαιτήσεις. Για το λόγο αυτό η δημιουργία «πιστών» πελατών κρίνεται σημαντική και η επιτυχία της είναι στενά συνδεδεμένη με την ορθή προώθηση και την προβολή του προϊόντος κάθε εμπορικού σήματος. Τα τελευταία χρόνια, ο έλληνας καταναλωτής δίνει όλο και μεγαλύτερη σημασία σε θέματα υγιεινής διατροφής. Ενδιαφέρεται για τα χαρακτηριστικά των τροφών που καταναλώνει όσον αφορά τις επιπτώσεις που έχουν στην υγεία του (φαγητά με χαμηλά λιπαρά και πλούσια σε υδατάνθρακες). Τέλος ευκαιρία για τον κλάδο αποτελεί η διάδοση της πρακτικής του delivery από κάθε μορφής εστιατόριο, καθώς και η συνεχιζόμενη ανάπτυξη των αλυσίδων εστιατορίων γρήγορης εξυπηρέτησης.

Απειλές

Η γενικότερη ανησυχία για θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια των τροφίμων, εντείνεται κατά καιρούς από δημοσιεύματα και αναφορές στα Μ.Μ.Ε. περί «διατροφικών σκανδάλων». Ωστόσο, η όποια αναταραχή δημιουργήθηκε κατά το παρελθόν από την εμφάνιση ανάλογων δημοσιευμάτων δεν επέδρασε παρά μόνο προσωρινά στη θετική πορεία του κλάδου. Πέρα από τη συμμόρφωση με το αυστηρό θεσμικό πλαίσιο που ισχύει τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, οι επιχειρήσεις του κλάδου επιδιώκουν την εφαρμογή αυστηρών προδιαγραφών στην επιλογή και την επεξεργασία των πρώτων υλών. Παράλληλα, φροντίζουν για την κοινοποίηση των ελέγχων ποιότητας στο καταναλωτικό κοινό, προκειμένου να δημιουργηθεί κλίμα εμπιστοσύνης απέναντι στα προϊόντα τους.

Αναπτυξιακές τάσεις – Προοπτικές κλάδου

Ο κλάδος φαίνεται να κρατεί καλά κατά τη περίοδο της ύφεσης, χωρίς ωστόσο να μην έχει υποστεί μειώσεις. Παρόλο, που η οικονομική συγκυρία είναι δυσμενής, η ανάγκη για προϊόντα υγιεινής διατροφής, δίνει στο κλάδο μια νέα αναπτυξιακή τροπή. Σε έκθεση για τον κλάδο τροφίμων-ποτών στην Ελλάδα που έγινε στα μέσα των ετών της κρίσης συμπεράνανε ότι οι κύριοι λόγοι προσέλκυσης των ξένων επενδυτών είναι οι παρακάτω:

- Το σχετικά χαμηλό λειτουργικό κόστος
- Η αφθονία πρώτων υλών
- Η παραγωγή σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο.
- Ο υψηλός βαθμός προσβασιμότητας στις αναδυόμενες αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης
- Η εξοικείωση των Ελλήνων καταναλωτών με τα διεθνή διατροφικά πρότυπα
- Το καταρτισμένο και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό
- Η διεθνής τάση για διατροφή βασισμένη στα μεσογειακά διατροφικά χαρακτηριστικά
- Η ανάπτυξη των μεσογειακών και βιολογικών προϊόντων, καθώς και των προϊόντων ΠΟΠ, όπως η φέτα, η σπιρουλίνα και η μαστίχα Χίου.

Ο κλάδος των τροφίμων και των ποτών φαίνεται να αντιμετώπιζε πρόβλημα τα τελευταία χρόνια εξαιτίας της μείωσης της καταναλωτικής ζήτησης, της αύξησης των φόρων, της μείωσης των εισαγωγών, της υποκατάστασης των προϊόντων με φτηνότερα. Οι παραπάνω παράγοντες επηρέασαν κατά πολύ την καθαρή κερδοφορία του κλάδου, γεγονός όμως που δείχνει να αντιστρέφεται. Ο εκσυγχρονισμός του κλάδου των ποτών με νέες και καινοτόμες τεχνολογίες καθώς και η διαφοροποίηση των προϊόντων μπορούν να συμβάλλουν καταλυτικά στην εξέλιξη της εγχώριας παραγωγής ώστε να καταστεί περισσότερο ανταγωνιστική και κερδοφόρα. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της αγοράς μπύρας, η οποία εκμεταλλευόμενη την υψηλή -καλοκαιρινή κυρίως- τουριστική

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

κίνηση, τη χαμηλή τιμή της σε σύγκριση με άλλα ποτά και το γεγονός πως η χαμηλή περιεκτικότητά της σε αλκοόλ ευνοεί την κατανάλωση σε μεγάλες ποσότητες, κατόρθωσε να αντέξει στην πίεση που δέχτηκε ο κλάδος των ποτών από την κρίση, εμφανίζοντας την μικρότερη μείωση. Επίσης πρέπει να υπάρχει προσανατολισμός στην εξωστρέφεια του κλάδου ώστε να κατορθώσουν να εισέλθουν σε νέες αγορές του εξωτερικού μέσα από προϊόντα με ονομασία προέλευσης καθώς επίσης και βιολογικά, των οποίων η ζήτηση τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί. Παράλληλα θα πρέπει οι εταιρίες να εφαρμόζουν αποτελεσματική οργάνωση του δικτύου διανομής και πώλησης σε χώρες του εξωτερικού μέσα από την ανάπτυξη του εξαγωγικού μάρκετινγκ και της διαφήμισης. Φυσικά πέρα αυτό θα χρειαστεί και ένα άρτια καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό που θα απασχολείται σε όλα τα επίπεδα ιεραρχίας από την έρευνα και ανάπτυξη ως το σχεδιασμό και την τελική παραγωγική διαδικασία. Παράλληλα υψίστης σημασίας θεωρείται και η συμβολή του κράτους στον κλάδο των τροφίμων και ποτών, μέσα από τη στήριξη με τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου και τη χρηματοδότηση των καινοτόμων εταιριών και ιδεών. Ο κλάδος των Τροφίμων χαρακτηρίζεται από συνεχή ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια, η δε διείσδυση του έτοιμου τυποποιημένου φαγητού στη χώρα μας είναι ακόμα σχετικά μικρή σε σχέση με το εξωτερικό. Οι έντονοι ρυθμοί της σύγχρονης ζωής και η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας συμβάλουν στην ανάπτυξη της εξεταζόμενης αγοράς τα τελευταία χρόνια.

Ο κλάδος των Τροφίμων είναι από τους κλάδους που στην Ελλάδα επενδύει σε έρευνα και ανάπτυξη με φιλόδοξους. Οι μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου γνωρίζουν ότι η καινοτομία αποτελεί πλέον αναπόσπαστο στοιχείο της επιχειρηματικής δραστηριότητας και μοναδικό εργαλείο ανοίγματος νέων αγορών. Παράλληλα, η καινοτομία βελτιώνει την ασφάλεια των προϊόντων, η οποία επίσης αποτελεί πλέον σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την βιομηχανία τροφίμων. Ακόμα, σε μία εποχή όπου η εξωστρέφεια είναι εθνική επιταγή για την επιβίωση της οικονομίας μας, χωρίς καινοτομία καμμία εξαγωγική προσπάθεια δεν μπορεί να τελεσφορήσει. Εξάλλου, όπως επισημαίνεται σε τελευταία μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Μελετών (IOBE) για την βιομηχανία τροφίμων, η τελευταία πρέπει να ρίξει ειδικό βάρος στην ποιότητα των

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

προϊόντων της, στην επώνυμη προώθησή τους και βεβαίως στην ευρύτερη δυνατή τοποθέτησή τους σε εκτός Ελλάδος αγορές. Στο πλαίσιο αυτό, στην έκθεση τονίζεται:

«Ο αποτελεσματικός συντονισμός και η στενότερη συνεργασία των εκπροσώπων του κλάδου μπορούν να συμβάλουν στην βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της προσπάθειας προβολής των ελληνικών προϊόντων, στην διασφάλιση επιλογής της σωστής στρατηγικής και στην σταθερότητα υλοποίησης του μακροχρόνιου σχεδιασμού της. Η δημιουργία προστιθέμενης αξίας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας του κλάδου εναπόκεινται σε μεγάλο βαθμό και στην προβολή του ελληνικού προϊόντος μέσα από τα κατάλληλα σχεδιασμένα κανάλια διανομής, στην ποιότητα και διαφοροποίηση και στην ενίσχυση του προτύπου της ελληνικής/μεσογειακής κουζίνας. Η σύνεση της μεταποίησης τροφίμων με τον πρωτογενή τομέα της αγροτικής παραγωγής, αλλά και με τον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών, όπως εστιατόρια, ξενοδοχεία και εν γένει τον τουρισμό, σε συνδυασμό με τις συνέργειες που αναπτύσσονται στον χώρο των τροφίμων, αποτελούν βασικό μέσο για την ανάδειξη των ελληνικών προϊόντων, προσθέτοντας σε αυτά αξία και εξαγωγική δυναμική».

Για να ενισχυθεί ωστόσο η εξωστρέφεια, πολύ σωστά επισημαίνει το IOBE και τον ρόλο του ανθρώπινου δυναμικού σε συνάρτηση με την αξιοποίηση της γνώσης. Υπογραμμίζει έτσι ότι «η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών ειδών διατροφής επαφίεται στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, των προσόντων που ενσωματώνει, των γνώσεων, της εμπειρίας, των δεξιοτήτων, του αντικειμένου και του βαθμού εξειδίκευσης. Η δυναμική του ανθρώπινου κεφαλαίου και η εξειδίκευση της απασχόλησης περιλαμβάνει μία ευρύτατη γκάμα ειδικοτήτων και αντικειμένων στον τομέα της μεταποίησης και όχι μόνον. Οι νέες τεχνολογίες, η καινοτομική δραστηριότητα, τα προϊόντα έρευνας και ανάπτυξης, οδηγούν καθοριστικά τις εξελίξεις σε όλα τα στάδια παραγωγής και διάθεσης στον χώρο των τροφίμων, ενώ η ταχύτατη μεταβολή τους καθιστά αναγκαία την ταχεία προσαρμογή, την εγρήγορη και ευελιξία του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να είναι ικανό να ανταποκριθεί άμεσα, έγκαιρα και αποτελεσματικά στις μεταβολές αυτές και τις νέες απαιτήσεις στο πλαίσιο του διεθνούς ανταγωνισμού».

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

Με αφορμή τις πιο πάνω επισημάνσεις, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ) συμμετέχει σε σημαντικά κοινοτικά προγράμματα έρευνας, ανάπτυξης, καινοτομίας και ασφάλειας των τροφίμων. Κατέχει δε σε ευρωπαϊκό επίπεδο σημαντική θέση με την συμμετοχή του προέδρου του, κ. Ευάγγελου Καλούση, στο ευρωπαϊκό Δ.Σ. της οργάνωσης Food and Drink Europe. «Ο ΣΕΒΤ πιστεύει ότι η έρευνα στον τομέα των τροφίμων και της διατροφής πρέπει να αποτελεί υψηλή εθνική προτεραιότητα, αφ' ενός, για την προώθηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του κλάδου και, αφ' ετέρου, για την διασφάλιση της ευημερίας των καταναλωτών. Πιστεύοντας ότι ο δρόμος για επιτυχία και επιβίωση στο σημερινό επιχειρηματικό τοπίο περνά υποχρεωτικά μέσα από την καινοτομία, η βιομηχανία τροφίμων υποστηρίζει ότι οι δαπάνες που κατευθύνονται σε έρευνα και τεχνολογία, με σκοπό την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, αποτελούν επένδυση στο μέλλον, που δημιουργεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα», υπογραμμίζει ο κ. Ευάγγελος Καλούσης.

Στο πλαίσιο αυτό, ο ΣΕΒΤ συμμετέχει σε ευρωπαϊκά και εθνικά έργα, είτε ανεξάρτητα είτε ως μέλος της κοινοπραξίας SPES (Spread European Safety). Η κοινοπραξία SPES αποτελείται από 12 Συνδέσμους (FEDERALIMENTARE-Ιταλία, ANIA-Γαλλία, FEVIA-Βέλγιο, FFDI-Δημοκρατία της Τσεχίας, HFI-Ουγγαρία, FIAA/LVA-Αυστρία, FIAB-Ισπανία, FIPA-Πορτογαλία, SETBIR-Τουρκία, FI-Δανία, ΣΕΒΤ-Ελλάδα, CCIS-CAFÉ-Σλοβενία) και έχει ως στόχο την διαμόρφωση κοινής στρατηγικής για την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στον κλάδο των τροφίμων, καθιστώντας τους Εθνικούς Συνδέσμους Τροφίμων τον συνδεδετικό κρίκο μεταξύ της βιομηχανίας τροφίμων και της ερευνητικής κοινότητας.

Σημαντική είναι, επίσης, από κάθε άποψη, η συνεργασία του ΣΕΒΤ με τα Πανεπιστήμια Αιγαίου και Ιωαννίνων, καθώς και με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο στην Αθήνα. Δεν μπορεί να μην αναφερθεί και η συμμετοχή του Συνδέσμου στις τεχνολογικές πλατφόρμες Food for Life, με εκπρόσωπό του την γενική

Κεφάλαιο 5. Συμπεράσματα – Προοπτικές κλάδου

του διευθύντρια κυρία Βάσω Παπαδημητρίου. Ο ρόλος των τεχνολογικών πλατφορμών είναι αυτός της δεξαμενής ιδεών για την ανάδειξη προτεραιοτήτων, την χάραξη της στρατηγικής για την έρευνα και την καινοτομία και την διαμόρφωση ενός σχεδίου υλοποίησης των θέσεων αυτών, με απώτερο στόχο την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Τεχνολογική Πλατφόρμα Food for Life ξεκίνησε με πρωτοβουλία της FDE και των μελών της και υποστηρίζεται από την Γενική Διεύθυνση Έρευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στόχοι της είναι:

- η καινοτομία στον κλάδο των τροφίμων,
- ο συντονισμός των δραστηριοτήτων για την έρευνα για την διαμόρφωση κοινής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας Τροφίμων γύρω από τις επιστήμες των Τροφίμων και της Διατροφής,
- η κινητοποίηση μίας κρίσιμης μάζας φορέων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο,
- η προώθηση της συνεργασίας, της επικοινωνίας, της εκπαίδευσης και της μεταφοράς τεχνολογίας.

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Τεχνολογικής Πλατφόρμας έχουν συγκροτηθεί αντίστοιχα και Εθνικές Τεχνολογικές Πλατφόρμες σε 36 χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα. Είναι λοιπόν ξεκάθαρο ότι, παρά την κρίση και τις επιπτώσεις της στην ζήτηση, η ελληνική βιομηχανία τροφίμων κάνει ό,τι μπορεί, ενάντια σε γραφειοκρατίες και άλλες δυσκολίες.

Βιβλιογραφία

Βιβλιογραφία

IOBE, (2011) Ο Κλάδος των αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα: Προβλήματα και Προοπτικές,

IOBE, (2011) Ετήσια έκθεση Τροφίμων και ποτών

IOBE, (2012) Ετήσια έκθεση Τροφίμων και ποτών

IOBE, (2013) Ετήσια έκθεση Τροφίμων και ποτών

IOBE, (2014) Ετήσια έκθεση Τροφίμων και ποτών

IOBE, (2015) Ετήσια έκθεση Τροφίμων και ποτών

IOBE, (2016) Ετήσια έκθεση Τροφίμων και ποτών

IOBE, (2017) Ετήσια έκθεση Τροφίμων και ποτών

ICAP, (2012), Κλαδική μελέτη, Οινοποιία, Αθήνα

Θωμαΐδου, Φ. (2013), Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών, Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών

Διαδικτυακοί τόποι

- Eurostat: <http://ec.europa.eu/eurostat>
- FoodDrinkEurope 2015: <http://www.fooddrinkeurope.eu/>
- Infobank Hellastat: <http://www.imentor.gr>
- ΕΛ.ΣΤΑΤ.: <http://www.statistics.gr>
- IOBE. Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών. Facts & Figures. 2015: http://iobe.gr/docs/research/RES_01_7042016_REP_GR.pdf
- <http://www.iobe.gr/media/sebt/Trofimapota2013.pdf>
- <http://epixeirein.gr/2009/07/31/swot-analysis-efarmogi>
- <http://www.businessballs.com /swotanalysisfreetemplate.htm>
- <http://epixeirein .gr/2009/07/31/swot-analysis-efarmogi/xrima.gr> (2012), Κλάδος τροφίμων και ποτών, διέξοδος οι εξαγωγές.
- <http://www.hrima.gr/article.asp?view=1242&ref=1236>

Βιβλιογραφία

- <http://www.casss.gr/PressCenter/Articles/2763.aspx>
- <http://www.casss.gr/PressCenter/Articles/2460.aspx> "Swot and Pestle Alcohol Industry"
- StudyMode.com. <[http://www.studymode.com/essays/Swot-And-Pestle-Alcohol- Industry-697010.html](http://www.studymode.com/essays/Swot-And-Pestle-Alcohol-Industry-697010.html)>.
- <http://www.europeanbusiness.gr/page.asp?pid=3074>